

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferő nand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürőnyvcm: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása: Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. —: Egves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Buc., restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 250. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1933. november 5

Nincs titkolnivalónk

Háboruskodott eleget világéletében néhai jó somlyói Báthory István erdélyi vajda s lengyel fejedelem, aki négyszáz évvel ezelőtt látta meg a napvilágot a felleges erdélyi ég alatt — de talán még ő is elcsodálkozna, ha élne, hogy miféle bonyodalmaknak lett okozója tiszteletreméltó emléke Arad falai között. A lengyelek között még ma is él a szólásmondás róla: „vagy sohase született volna — vagy ha született: örökké élne!” Nyilván igen tisztelték vala Lengyelhonban a jeles fejedelmet, aki Erdélyország földjéről szakadt oda, okosan ülve ama bizonyos Fortuna szekerén. Kinek juthat eszébe tehát most, négyszáz év múltán, meütközni azon, hogy a lengyelek tiszteletéből részt kér magának az erdélyi magyarság is, a melynek nagy családjából a híres-neves lengyel király elszármazott?

Báthory István, az uralkodó, az államférfi és korának nagy politikusa az államszövetségek eszméjének uttörője volt. Bizonyos értelemben mondhatnánk úgy is, hogy legelső kezdeményezője a mai kisanant-államszövetségnek, mert szerves politikai és gazdasági kapcsolatokat kívánt kiépíteni Lengyelország és az akkor önálló Erdély között. Sem emberi, sem államférfiúi portréján nincsen semmi olyan motívum, amely ne ösztönözné tiszteletre és megbecsülésre a kulturvilágot emléke iránt. A Dunamedence második svájci-államának, a történelmi Erdélynek népei számára szinte kötelező is ez a tisztelet, mert mért is lenne itt tilos mindaz a kulturális, vagy politikai érték, amelyet a lengyel király, erdélyi vajda egyénisége és élete az egyetemes történelem számára vitathatatlan értékű örökségként hagyott?

Ugy érezzük, hogy ezeken az igazi szempontokon keresztül soha senki sem értheti meg, hogy miért kellett elmaradnia az aradi Magyar Párt közmívelődési szakosztályában tervbevevett Báthory-emlékelőadásnak Ezek a tárgyilagos és elfogulatlan nézőpontok nem ismerhetik annak a sajátos gyakorlati kulturpolitikának irányelveit, amelyek kitanácsolják a történelmi előadásokat az aradi magyarságnak kis szobácskába húzódott kulturális szabadegyetemeiről. Elhalgatást javallanak, nehogy a kultura terjesztése atrocitásokat váltson ki, amelyekért, vagy amelyekkel szemben — a jelek szerint — semmi más erő nem tiltakozik, csupán a felelősségérzet légiés elmélete. A kulturpolitikai nivó a kisebbségi élet területein, mint az elektromos áram hatására a molekula, a politika és a kultura két különálló atomjára hasad; és meghazudtolva a fizika törvényeit, a politika atomja gyakran feláldja azt az atomnyi kulturát is, amennyi az erdélyi magyar kisebbségi közéletnek törvény szerint kijár.

Arad magyarsága azonban nem hagyhatja ilyen kísérletek játékszerévé alacsonyítani saját kulturáját. Nem vállalhatja, hogy a magyar előadótermék gondosan becsukatott ajtó előtt koldusbotra jusson maga az erdélyi magyar kultura. Egyébként sem hihető, hogy az aradi magyar közmívelődési kulturszakosztály magyar előadás-sorozatának elmaradása az illetékes és valóban felelős kormánykörök tetszését szolgálja. Bizonyosra vesszük, hogy Serban Mihály kisebbségi alminiszter, aki a napokban Aradon át utaztában européer udvariassággal hagyta látogató-névjegykártyáját a távollevő dr. Barabás Béla magyarpárti elnök otthonának asztalán, maga is természetes érdeklődéssel és főleg minden aggodalom nélkül vett volna részt az általa szimbolikusan megírt aradi magyarság kulturális előadásain. Meggyőződésünk, hogy sem a magyarság, sem a saját életének nyugalma nem féltette volna a kimagasló erdélyi magyarok kulturmunkájának ismeretétől, vagy annak következményeitől. Ami eddig történt, abból idején — inkább ma mint holnap — le kell vonnunk a tanulságot: kerülni kell a túlzásokat! Amint a fenségeset is csak egy rövidke lépés választja el a nevetségességtől, éppúgy meg kell maradnunk valamennyiünknek az arany közúton, amely nem ismer túlzásokat. Hagyjuk a kulturtörténelmet a kulturtörténészek kezében és a politikát a politikusoknak. Arad magyarsága ismeri kötelességeit úgy a maga, mint az állam életével szemben és nem vár mást, mint, hogy

Nyíltan szembe száll a kormány tiltó határozatával a liberális párt

A pártvezetőség feltűnést keltő határozata — Mit tartalmaz a trónbeszéd? — Hírek Goga és Cuza fuziójáról

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok nagy cikkeiben foglalkoznak a parlament megnyitásával kapcsolatos eseményekkel. A lapok szerint a trónbeszédben szó lesz mindazokról a törvényekről, amelyeket a parlament legközelebbi ülészakánának meg kell szavazni, szó lesz a hadseregről, az uralkodó jugoszláviai látogatásáról, találkozásáról Boris bolgár királlyal, Titulescu utazásairól, amelyek mind a béke biztosítása érdekében történtek.

A kormány hivatalos lapja, a *Dreptatea* a liberálisok november 15-ikére tervezett, de betiltott demonstrációjáról ír és kijelenti, hogy *Duca amugy is kénytelen lenne lemondani tervéről. Arra a körlevélre, amelyet a pártvezetőség a 64 megyei tagozathoz küldött, mindössze 41 válaszolt és ezeknek információja sem volt tulságosan kedvező, úgy, hogy mindenképpen csődöt mondott a liberális pártvezetőség minden elképzelése. A kormánypárti hivatalos információját azonban megcáfolják a mai nap eseményei. A liberális-párt ugyanis a Calea Victoriein levő klubheliségekben ma gyűlést tartott, amelyen ismét a november 15-ére kitűzött demonstráció figyével foglalkoztak és annak előkészítését beszélték meg. A gyűlés feltűnést keltő határozata, hogy*

a párt kúrt eredeti terve mellett, amely még a kormány betiltó intézkedése előtt készült el.

Ez a nyílt szembezállás érthető izgalmat keltett a fővárosban, ahol a liberális nagygyűlés már azért is nem mindennapi esemény, mivel a liberális-párt központja megkezdte a felözönlő falusi tömegek elszállásolására vonatkozó előkészületeket. Hírek szerint Duca újból megjelenik az uralkodónál.

Politikai körökben erősen tartja magát a hír, hogy *Goga és Cuza fuzionálni készülnek. A hírt megerősítet látszik, hogy Goga a napokban lasiban járt. A gogisták erőlesen cáfolják a híradást.*

Vajda miniszterelnököt az uralkodó kedden audiencián fogadja. Mironescu belügyminiszter ma hosszasan tárgyalt Titulescu külügyminiszterrel.

Mihály trónörökös, nagyvajda ma délelőtt 10 óra 22 perckor Belgrádból jövet Condeescu ezredes társaságában Sinaiába megérkezett, ahol már a pályaudvaron várta felséges édesatyja. Az uralkodó megölelte, megcsókolta fiát, majd autóbó ültek és a királyi kastélyba mentek.

Bukás veszélye fenyegeti Rooseveltt aranyvásárlási politikáját, ha nem sikerül a nyersanyagok árát felszorítani

Tízmillió dollár értékű új bankjegyet bocsát ki Amerika — Bizonytalanság és titkolózás az aranyvásárlás körül — Farmerlázadás készül Amerikában

Londonból jelentik: Amerika aranyvásárlásait londoni pénzügyi körökben egyre titkosabbnak látják. A bizonytalanságot fokozza az a körülmény, hogy az USA-kormány az aranyvásárlásokkal kapcsolatban nem hajlandó hivatalos nyilatkozatot adni. Egyes vélemények szerint, az Egyesült-Államok az aranyvásárlással minden körülmények között utját akarja állni az inflációnak.

Párisi jelentések szerint, politikai körökben és főleg a Tardieu-csoporton belül, nagy veszedelmet látnak a franciaországi aranyvásárlásokban. A Tardieu-csoport részéről éppen ezért akció indult, amely azt követeli, hogy a kormány hozzon be aranykiviteli tilalmat. Bonnet pénzügyminiszter nyilatkozatot adott, amelyben rámutatott arra, hogy az a tekintélyes aranyvesztés, amelyet a Francia Bank legújabb kimutatása az október 20-tól 27-ig terjedő időszakról feltűntet, nem Roose-

vell elnök aranypolitikájának a következménye. A pénzügyminiszter szerint, nem szabad az Egyesült-Államok aranyvásárlásait a francia frank ellen intézett támadásnak tekinteni. Különben is, — hangoztatja Bonnet — valószínűnek látszik, hogy Amerika, minthogy nem rendelkezik a szükséges deviza-tartalékkal, egyelőre más nemzetközi piacokon, így Hollandiában és Svájcban vásárol aranyat.

Jesse Johnson, az újjáépítési hitelintézet elnöke, Roosevelttől nyert felhatalmazása alapján, rádióbeszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy az újjáépítési hitelintézet felhatalmazta a newyorki jegybankot, hogy a hitelintézet kötvényeit a külföldön arany ellenében eladja. Hivatalos jelentés szerint, az újjáépítési hitelintézet eddig 66.000 uncia belső bányászott finom aranyat vett 2.100.000 dollárért.

A kincstári hivatal szerint, legközelebb 10

példáját kövessék mások is és adják meg a lehetőségét annak, hogy a törvényadta kereteken belül szabadon és megfélemlítés nélkül élhesse a maga életét. Ki kell tártani tehát a tiszta szív bátorságával az aradi Magyar Otthon előadótermének szerény kis aijtáját, hadd melegitse fel a köznapok gondjaiba fáradt sziveket a régi nagy magyar lelkek emlékének lángolása, ragyogásuk melege,

Tárjuk ki szabadon az aijtót, hadd lássa az egész világ, hogy nincs semmi rejténi, vagy titkolni valónk, amidőn meghallgatni kívánjuk nagyjaink emlékezetét, akik nevüket amugy is elfeledhetetlen és letörülhetetlen betűkkel írták kulturánk aranylapjára. Arra a lapra, amelyből minden nemzet csak egyet tanulhat: tisztelni és megbecsülni a magyart!

millió dollárnyi új bankjegyet akar kibocsájtani, amelynek ezüst volna a fedezete.

Ha a tervet megvalósítják, akkor ez a kettős valuta bevezetését jelentené, egyelőre szerény mértékben.

Az amerikai középső nyugati földművelő államok kormányzója — írják washingtoni jelentések alapján a londoni lapok — felkeresték Rooseveltet a Fehér Házban és közölték vele a kisgazdák — farmerek — alábbi követeléseit:

A termelési költségeket biztosító ármaximálást a mezőgazdasági termékekre, a kontingentálási rendszer behozatala a főbb élelmicikkekénél, továbbá azonnali dollárfelhígítás. A két óra hosszát tartó tanácskozáson jelen volt Wallace földművelésügyi miniszter és Morgenthau, a mezőgazdasági tanács elnöke is. A viszonyok alapos ismerői azt hiszik, hogy az ellentétes álláspontok összeegyeztetése nagyon kemény diónak fog bizonyulni Roosevelten számára, mert

a kisgazdák törhetetlenül ragaszkodnak a pénz felhígításához, mely megszabadítaná őket jelzálogtartozásuk túlnyomó részétől.

Ezt viszont a lakosság többi része ellenzi, mert a záloglevelek elértéktelenedése nemcsak a pénzintézetek ezreit rendítené meg, hanem a kistőkésék nagyrészét is tönkretenné.

A newyorki Guarantis hivatalos jelentést tett közzé, amely szerint tegnap aranyat vásárolt Franciaországban. A vásárolt arany mennyiségét és vételárát titokban tartják.

Amerikai hivatalos helyen hangoztatják, hogy az angol és francia bankok előzetesen tájékoztatták az USA bekövetkező aranyvásárlásairól.

Londoni pénzügyi körök úgy tudják, hogy az Egyesült Államok tegnap Párisban 80—90 ezer, Londonban pedig 92 ezer font értékben vásárolt aranyat. A fokozott titkolódzás és az ennek következtében beálló bizonytalanság kedvetlenséget okozott az Atlán-Oceán mindkét partján.

A politikai körök értesülése szerint

Roosevelt elnök lemond aranyvásárlási politikájáról, ha nem sikerül elérnie céljait a nyersanyagok árának tekintetében.

Az amerikai ujjáépítési bizottság az aranyárát a mai napon finom unciánként 32.67 dollárban állapította meg. Ez az ár tíz centtel magasabb, mint a tegnapi.

New-Yorkból jelentik A farmerek újabb támadást intéztek Roosevelten ellen. Észak-Dakota állam kormányzója ma kijelentette, hogy a farmerek a végsőkig feszített harcias hangulatban vannak és készek vasutakat, hidakat felrobbantani. Wisconsin kormányzójának jelentése szerint a farmerek szervezkednek, csapataik elállják az utakat, felszakítják a síneket és a teigazdaságokat dinamitokkal robbantják fel. Yova államban a

Ha szereti **FERMENT-ECETTEL** egészségét, **savanyít** Kapható mindenütt.

sztrájkörök csapata megtámadott egy állomást, a teherkocsikat feliesztette és az azokban szállított szarvasmarhákat utnak engedte. Boothbury megyében a sztrájkörök két sztrájköröt megöltek, Shoemaker képviselő táviratban figyelmeztette Rooseveltet, hogy fegyveres kisgazda-csapatok alakulnak, amelyeket gépjárművel, könnyi- és robbanó bombákkal látnak el. Arra kéri az elnököt, hogy amik nem késő, vegye elejét a vérontásnak.

Leváltották Japán amerikai nagykövetét Litvinov tárgyalásai következtében

Baráti viszony az amerikai és szovjet-haditengerészet között — Litvinov Londonba utazik —

New-Yorkból jelentik: Nagy érdeklődéssel figyelik Roosevelten és Litvinov szovjet külügyi népbiztos tárgyalásait. A megbeszélések túlhaladnak a gazdasági kereteken és lassankint a Csendes Oceán kérdése kerül előtérbe. A legutóbbi mandzsuri események ugyanis arra birták az amerikai elnököt, hogy a szovjettel kapcsolatot keressen és ezáltal az új piaci lehetőségek csak másodrendű problémává váltak.

A tengerészeti és diplomáciai kapcsolatok kimélyítésével a két állam haditengerészete között baráti viszony fejlődik ki és ezzel egy-

idejűleg erősen módosul Vladivosztojk harcászati jelentősége. Az amerikai szovjet-tárgyalások következtében hirtelen leváltották Debussyt, Japán washingtoni nagykövetét, amiért nem informálta kormányát kellő időben a készülő eseményekről. Araki japán hadügyminiszter békülékenyhangú nyilatkozatai is az amerikai—szovjet barátkozásra vezethetők vissza.

Londonból jelentik: Litvinov külügyi népbiztos amerikai utjáról hazatérőben Londonba is ellátogat, hogy a lassan haladó szovjet-angol kereskedelmi tárgyalások menetét siettesse. Arra akarja rábírní az angol kormányt, hogy Amerika után Anglia is elismerje a szovjetet.

Tokióból jelentik: Politikai körök szerint Sirova külügyminiszter és Araki hadügyminiszter között súlyos nézeteltérések keletkeztek. Japán katonai körök elégedetlenek Sirova külpolitikájával és azt mondják, hogy a miniszter külügyi taktikája súlyos csalódást hozott. Követelik, hogy Sirovát katonai személynységgel váltsák fel.

A mentőtársulat Timisoara

közli, hogy a mentősorsjáték folyó évi december hó 10-ére megállapított húzási napja az új törvény értelmében nem halasztható el, sőt a sorsjegyek eladása is csak november 28-ikáig lehetséges, mivel az addig el nem adott sorsjegyeket a prefekturán le kell adni.

Azért mindenki siessen sorsjegyeket beszerezni! 8805

Az angol titkos szolgálat kém-zsenije,

aki egy dinasztia és egy nemzet tragikus sorsát irányította

Még ma is kevesen tudják, hogy ki volt az az ember, aki a kulisszák mögött dolgozva, az orosz forradalom fékevesztett furiáit felszabadította, aki II. Miklós cár bukását előidézte, Kerenskyt, Koltschakot, Denikint, Wrangel nyeregbe segítette, hogy aztán sorban újból kiemelje őket onnan. Nem volt orosz forradalmár, nem volt orosz arisztokrata álmodozó, Angliában született, neve: Mr. George Clarkins, az angol titkos szolgálat, az Intelligence Service 731. számú ügynöke. Meghitt bizalmasa volt a hírhedt Lawrence ezredesnek, aki annak idején Arábiában és Mezopotámiában teljesített titkos missziót.

George Clarkins szerepe még a világháborút megelőző hónapokra nyúlik vissza. 1914. áprilisában a boriszlávi petróleum-műveknél az angol részvényesek megbízottjaként megjelent George Clarkins mérnök, aki aktív részt vállalt az üzemek vezetésében és aki rövidesen a helybeli társaság egyik legkedveltebb tagja lett. Senkinek sem tűnt fel, hogy különösebb érdeklődést tanúsít a katonai kérdések iránt. Az angol hadsereg tartalékos tisztje volt, így tehát érthető volt ez az érdeklődés. Amikor a háború kitört és mindennapra újabb hadilíncet esett, Mr. Clarkins „megdöbbenve” értesült arról, hogy Anglia hadat üzent a monarchiának. Minden összeköttetését igénybe vette, minden követ megmozgatott, hogy megkapja az osztrák állampolgárságot. Végül is kezében volt az erről szóló dekrétum. A sors különös játékának tudható be, vagy talán mélyebben fekvő okok hozták magukkal: ettől a naptól kezdve az osztrák-magyar csapatokat számos vereség érte és az orosz seregek veszedelmesen közeledtek. A petróleumvállalatok

alkalmazottjai, az igazgatóság tagjai menekültek és Clarkins ekkor meglepetésszerűen azzal a kivánsággal állott elő, hogy ő Boriszlávban marad, mert mint angol embert nem büntetik az oroszok, akik természetesen nem tudhatják, hogy osztrák állampolgár. Egyben pedig gondja lesz arra is, hogy az oroszok a lehetőség szerint kiméeljék az üzemetek.

Amikor a gorlicei átütés után a vállalat alkalmazottjai újból visszatértek, mindent a legnagyobb rendben találtak, az üzemetek kár nem érte, csak egyetlen ember hiányzott, Mr. Clarkins, aki — mint a lakosság mondta — az oroszokkal vonult vissza, mert ezek jobb állással kecsegtették. Visszavonulásának tulajdonképpeni oka pedig az volt, hogy főnöke a pétervári angol követ, Mr. Buchanan más megbízást ruházott rá. A cél ez volt: *újra harci tüzet éleszteni Oroszországban, ahol a nép már nemcsak vágyott a béke után, de itt is, ott is hangos szóval is követelte azt.*

Mr. Clarkins, James Longwather néven, mint a „Daily Telegraph” tudósítója beutazta Oroszországot, Szibériát, egész Vladivosztojkig. Rendkívül figyelmesen dolgozott, mindenütt ott volt és sikerült is a kirobbanó elégedetlenséget ideig-óráig csillapítania. Buchanannek egy sürgönye hlvta vissza Pétervárra Rasputin, a titokzatos szerzetes, napról-napra sugta a cárné fiújába: „Békét, békét minden áron, még mielőtt késő!” A cárné hajlott Rasputin szavaira és II. Miklós fiúje mellett sem siklottak el azok nyomtalanul. Rasputin pedig jóbarátai, kémei útján tudomást szerzett az angol diplomácia manipulációjáról.

A rettenthetetlen Clarkins itt sem torpant meg, az Intelligence Service 731-es ügynöke most is tudott megoldást. Nyolc nappal később a Néva kivetette a fekete szerzetes holttestét. A gyilkosságot Jussupoff herceg és baráti köre követte el, amely hajlott egy beavatott angol arisztokrata: Viscount Dalby of Cawnsborough szavaira, akiről senki sem tudta, hogy tulaj-

donképpen nem más, mint Mr. Longwather, a „Daily Telegraph” szemfüles tudósítója, aki viszont Mr. Clarkins-sal, az Intelligence Service megbízható ügynökével azonos.

Az angol követ számításai azonban nem váltak be. A békét most már nemcsak a nép, hanem a magasabb körök is követelték és a cár is olyan tervekkel foglalkozott, hogy a legközelebbi jövőben megkezdje a béketárgyalásokat. A szövetségeseknek pedig az volt az érdeke, hogy Oroszország a végsőkig kitartsion. Ebben az időben jelent meg titkos küldetésben Mr. Osborne, Ófelsége az angol király kormányának titkos megbízottja Kerenskinél. Tizennégy nappal később az elégedetlenség a tetőfokára hágott, a cárt lemondatták, Mr. Osborne távozott, hogy újból felvegye az Agent 731. szürke nevét. Az angol diplomácia azonban csakhamar meggyőződött arról, hogy Kerenski nem az az erélyes ember, aki a szövetségesek terveit keresztülvihetné. Más férfit kellett tehát keresni, még akkor is, ha ez rezsimváltozással járna. Mr. Clarkins minderről gondoskodott. Trotzkij ekkor érkezett Svédországon keresztül Finnországba, Lenin pedig, aki plombált vagonban utazott Németországon keresztül, már meg is érkezett Pétervárra. Clarkin ekkor, mint a Putilow-művek egyik előmunkása, tárgyalásokat kezdett a bolsevizmus későbbi vezetőivel. Kerenskit megbuktatták és Lenin és Trotzkij Clarkins kegyelméből és a nép akaratából a forradalom élére került.

A világháború után Clarkins Vladivosztoikon át menekült Oroszországból, újból Angliába került. 1924-ben feltűnt Bécsben, itt rövid ideig tartózkodott és azóta nem lehetett hallani az Intelligence Service 731. számú ügynökről, aki a vérzivataros években mindig más és más arccal tűnt elő a háború kulisszái mögött és akinek működésével elválaszthatatlanul összeforrott egy dinasztia pusztulása és egy hatalmas birodalom összeomlása.

Göring politikai beszédét mondott a Reichstag-pör mai tárgyalásán

A porosz miniszterelnök szenzációs vallomása — „Csapszékben gyűjtötték a tanukat a londoni groteszk tárgyaláshoz” — Göring és Nero

Berlinből jelentik: A Reichstag-pör mai tárgyalását felfokozott érdeklődés előzte meg, mert ma hallgatták ki tanuként Göring Herman porosz miniszterelnököt, a birodalom légügyi miniszterét. Általános feltűnést keltett az a körülmény, hogy Dimitroffot, akit a pénteki és szombati tárgyalásról kitiltottak, ma mégis elővezették. Göring azzal kezdi vallomását, hogy nem helyez sulyt a Barna Könyv vádjainak visszautasítására.

— Tudom, — mondja, — hogy miképpen jött létre ez a könyv, hogy minden vörös csavargó, aki pénzt akart keresni, jó jövedelmi forrást talált: rémhíreket gyártott a Barna Könyv számára. Németországban toborzó irodák működtek, csapszékben gyűjtötték azokat a kiváló tanukat, akik aztán a londoni groteszk tárgyaláson komoly tanuként léptek fel. Nem akarom magam igazolni ennek a csürhének tanuskodásával szemben. A Barna Könyv szerint, a Reichstag felgyújtásának gondolatát Göbbels sugalmazta és én azt örömmel fogadtam. Azt írja a könyv, hogy

kék selyem tőrában álltam a Reichstaggal szembeni palotámban és onnan gyönyörködtem a tűzben. A kép teljességéhez még csak az hiányzik, hogy Nerohoz hasonlóan, lanton játszottam volna.

Azt állítja a Barna Könyv, hogy a Reichstagot és az én palotámat összekötő földalatti folyosó felhasználásával jutottak volna a rohamosztások a birodalmi gyűlés épületébe és azt írják, hogy ezt a folyosót az uccáról is meg lehet közelíteni. Ezzel szemben ki kell jelentenem, hogy számomra is olyan meglepetés volt a Reichstag felgyújtása, mint bármely más, tisztességes ember számára. Tény az, hogy 1924. óta küzdöttünk a parlamentárizmus, az átkos párturalom ellen. Ezt azonban legális uton cselekedtük és nem tartottuk szükségesnek, hogy a parlamentárizmus legyőzése után, ezt a rendszert a Reichstag felgyújtásával szimbólikusan is elpusztítsuk. Ha a nemzeti-szocializmus nem vette volna át az uralmat, akkor a kommunisták a kivégzések sorozatát hajtották volna végre és a véstörvényiséket Dimitroff irányította volna. A kommunisák gyorsított eljárással ítélkeztek volna felettünk. Ha mi nem szegülünk 1925-ben a vörös veszedelem ellen, akkor a kommunisták kerültek volna hatalomra Németországban. Kijelenthetem a bíróság és az egész világ előtt, hogy

a kommunizmus ma már nem veszedelem és pedig azért nem, mert én és embereim letörtük azt.

A weimari rendszer felfogása szerint, az emberi élet olyan szent, hogy ahhoz soha sem szabad hozzányulni, még akkor sem, ha valakinek lelkét 3-4 gyilkosság terheli. Én állítom, hogy a nemzet élete még szentebb és elveszem az életet attól, aki a nemzet életére tör. Dimitroff gunyos megjegyzésekkel kíséri Göring beszédét, szatirikus kérdéseket tesz fel hozzá és ezért az elnök kivezetteti a teremből. Torgler ismételtén kijelenti, hogy a gyújtogatáshoz semmi köze sincs, felháborítja, hogy azzal kapcsolatba hozzák és leszögezi azt is, hogy pártjának sem lehet köze ilyen cselekményhez.

Göring: A személyes nyilatkozatot tudomásul veszem. Az igazság megállapítása azonban a bíróság feladata.

Világszerte ismert név!

JOSEPH SCHMIDT

Az egész világot meghódította

JOSEPH SCHMIDT

Szebben dalol mint KIEPURA

JOSEPH SCHMIDT

„A SZERELEM VÁROSA”

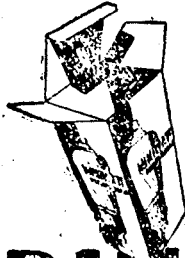
Jön: **CORSO!**

Túlfeszített munka... idegösszeomlás... így van ez a rádiócsövekkel is.

Munka, munka, munka... hónapokon keresztül, megszakítás nélkül esztorozzuk idegeinket további erőfeszítésekre, egészségünk rovására. De aztán jön lassan de annál biztosabban a teljes összeomlás; az Ön idegei nem bírják tovább.

Igy van ez a rádiócsövekkel is. A csövek idegközpontja egy lehetni vékony fémhuzal, vékonyabb az emberi hajszálnál — a fűtőszál. Ez a szálacska hónapokig bírja a megerőltető munkát — hála a Philips laboratórium kutató munkájának — de örökké mégse bírja az iramot. Fokozatosan, észrevétlenül csökken a teljesítménye, hangereje és a távoli állomásokból mindig kevesebbet és kevesebbet hallunk — de mindez oly lassan, észrevétlenül történik, hogy Ön alig veszi észre. Csak egy közvetlen összehasonlítás fogja Önt meggyőzni, hogy rádiókészüléke mennyire legyengült. Ha készülékébe az új Philips-Miniwatt csöveket berakta, azonnal latni fogja, hogy készüléke az új csövekkel mennyit nyert hangerőben, hangszínezetben és hallani fog oly távoli leadókat is, melyek létezéséről eddig fogalma se volt.

PHILIPS 'MINIWATT'

Szörnyű kettős rablógyilkosság lasiban

Meggyilkoltak egy kereskedőházaspárt -- A holttesteket feldarabolták és felgyújtották a házat -- Elfogták a rablógyilkosokat

Lasiból jelentik: Lasiban borzalmas kettős gyilkosságot fedeztek fel. A gyilkosok egy házaspár életét oltották ki és növeli az eset szörnyűségét az a körülmény, hogy a tettesek rágyújtották a házat a holttestekre, hogy így eltűnjenek rémes cselekedetük nyomait. A gyilkosság felfedezése a következő módon történt: Az éjszaka folyamán tüzet jeleztek az Anastasie Panu 53. számú házból, amely Solomon Berger tulajdona. A tűzoltók kivonultak a tüzhöz és behatoltak a lakásba, hogy megnézzék a kereskedő családja elmenekült-e már.

Amidőn az első szobába bemennek, megdöbbenő látvány tárult a szemük elé. A kereskedő és felesége feldarabolt hullái heverték a földön. A szerencsétlen házaspár két gyermekét nehezen ki lehetett menteni. Az egyik gyermek elmondotta, hogy a tűz kitörése előtt látta, amint Haralambie nevű háziszolgájuk birkózott apjával. A vallomás alapján a rendőrség vallatóra fogta Haralambiet és a másik háziszolgát, akik bevallották tetteiket. A gyil-

kosságot rablás miatt követték el. Egyik verzió szerint hárommillió lejt, a másik értesülés szerint ötmillió lejt zsákmányoltak a meggyilkolt, dúsgazdag kereskedőpártól. Letartóztatták a gyilkosok szeretőit is két cselédleány személyében, akik föltétlenül tudtak a gyilkosság elkövetéséről.

CORSO-mozgó mai és holnapi műsora!

Szívből kacag mindenkit! Mindenkinek megnézni! Mindenkinek kacag!

FRA DIAVOLO! Vigopora. DENNY'S KING, a new-yorki METROPOLITAN híres baritonistája — THELMA TODD, a szép női sztár és STAN és BRAN!

A 8 órai előadás 8, 12, 16, 20 lejes helyekkel! A nagy tolongás és rend végett kérjük jegyről előre gondoskodni.

Vasárnap d. e. 11 órakor! **MATINÉ!** Két film egy műsorban!

Ofenséget kiházasítják! Don Jose Moyca hatalmas filmje és Sport és szépség! Pat és Patachon! Jegy 8.-15.-

Balzsamos oxigénes fürdőt vettem 10 percig, tíz évet fiatalodtam utána

**az izületi fájdalmait, az iz-
mák ernyedtségét, a lélek
zsidóbaása megszűnt.**

S. Valéria urhély írja Bécsből a
bécsi cs. és kir. udv. gyógyszerár-
nyak, mely a SZT. ROKUS LASSO
összetételét a tudomány mai állása
szintjén tökéletesítette:

Középkorú nő vagyok, de férjem
szorult mégis olyan, mint egy fiatal
fiány. A mai gondok, a napi munka
csigáztatja és az a fáradtság —
mít legújabb — meg is látják raj-
tam. Elutaztak pihenésért. Erről szó
sem lehet, tehát megkérdeztem egy

orvosot mit tegyek, hogy később is
olyan friss legyek, mint ma vagyok.
Ezt a tanácsot kaptam: Vegyem
a leghíresebb gyógyszerárnyak vagy
drogériában egy csomag SZT. ROKUS
SÓT. Ebből két teáztett evő-
kanállal adjon egy kád meleg-
vízbe. A SZT. ROKUS SÓ a fürdő-

vízbe tejszerűvé változtatja, élesen
gyógyító oxigént fejlesztve. Adja
át magát teljesen a balzsamos, légy
vagy jóleány hatásának, masszírozza
magát az ujjaival oxigénos víz-
ben.

Amilyen mértékben a ROKUS SÓ
különleges táp- és szelídítő só a bőr

porába hatolnak, ugyanúgy cse-
nének a bőr szövetei, az izmok cse-
némasodnak, a fáradtságot meg-
szűntik.

A fürdőből kilépve az egész test
kiszárad. Jólcsó meggyógyás
fogja el. Az aró. ráncok kismúl-
nak. A csodálatos életfluidum fogja
átjárni, a fiatalos magyará-
tásával párosulva.

A tanácsot megfogadtam, amikor
csak tohetem, SZT. ROKUS-fürdőt
veszek és mondhatom, az oxigén
csodát tesz a kimerült és sokszor
fájdós testemmel.

Az egész dolog egy csekélyre-
kerül (egy kis csomag 25.—) Le-
és igazán megéri.

Vezérképviselő! ROZSNYAY gyógyszerár Arad, Piata Avram Iancu.

Aradra érkezett a másodszor hontalanná vált Kék Madár

Nyilatkozik Jushny az utolsó cárról és a királyokról, akik előtt játszott
- Milyen a modern színpad jövője -

A világhírű „Kék madár“ erdélyi vándor-
utja során szombat este beköltözött az aradi
színházba, hogy a most induló új színiszézon
megnyitóján derűt, kacagást, világvárosi él-
ményt varázsoljon a közönség szívébe... A
művész-vándormadarak között a legérdeke-
sebb I. Jushny, a társulat megalkotója, aki a
széles orosz rónák derűjét mentette ki egy
nagy kataklizmából és világkörűi turnéján ma
itt, holnap ott csillogtatja meg a különböző
nemzetek publikuma előtt az orosz nép lelkét...

— Tizenkét év óta járjuk a világot —
mondja, miközben gondolkozva rágia az égő
szivarvéget. — 1921-ben lettünk hontalanok,
vándormadarak, akik országról-országra száll-
va dalolunk a művészet szabadságáról... Mosz-
kvában 1916-ban alakítottam meg társulato-
mat és a moszkvai Schauspielhaus-ban játszo-
tunk a forradalom kitöréséig... Azután jött
Kerenszky, Lenin és a többiek... És akkor lett
belőlem „Kék madár“, vándormadár...

Fekete szemé komolyan néz, de széles
mosolya hamar felvillan és aztán kedvesen
magyarázza meg, hogy miért választotta a
„Kék madár“ nevet társulatának.

— Hontalan vándormadarak vagyunk,
akik a kék ég derűjét, mosolygását varázsol-
juk a színpadra. A kék szín ezenkívül a sze-
rencse színe nálunk, művészeknél, mert sze-
retjük kék színben látni a világot!

Saját magáról beszél, elmondja, hogy mi-
előtt „Kék madár“ lett volna, színész volt Pé-
terváron és Moszkvában, bonviván- és karak-
terszerepeket játszott. Ezenkívül filmezett is
1913-ban Moszkvában, sőt maga írta filmjeinek
szcenáriumát. Moszkvából Berlinbe ment
1921-ben társulatával és ott alapított színhá-
zat. Egy szót sem tudott németül, azután töké-
letesen megtanult s második hazájának érezte
Németországot... Azután jött a nemzeti-szociá-
lista forradalom s Jushny, a „Kék madár“ má-
sodszor lett hontalan Európában. Terveiről
beszél, a modern színpad jövőjéről:

— Minden diktátor kidolgoz egy ugyne-
vezett ötéves tervet — mondja — ez divat a
diktátorok között manapság. Magam is diktá-
tor vagyok a színpadon s ötéves tervem két
pontból áll: 1. Öt évig mindig, szakadatlanul
színházat játszani és 2. Öt éven keresztül buj-
kálni a krízis előtt. A jövő művészete pedig eb-
ből áll: szín, zene és forma. Ezt a három föl-
vet tartom mindig szem előtt és ezt akarom
tökéletes harmóniába hangolni egymással.

Beszél a darabjairól, amelyek az orosz
népszokásokat ölelik fel leginkább és az őshu-
mort favorizálják. Többnyire saját maga írja

darabjait, de szívesen vesz ismert szerzőktől.
Saját komponistája van Mr. Gogotzky szemé-
lyében, aki egyszersmint a társulat karmestere
is. Majd az első filmdarabjának címét idézi
vissza emlékezetébe, végül kiböki: „Schau-
fenster“... Érdekes orosz témája volt, amire
már nem emlékszik... Egyébként sok mindenre
nem emlékszik s csak nehezen gördülnek ki
ajkán azok a szavak, amelyek a régi cári
Oroszországot varázsolják vissza a multból...
Moszkva... Pétervár... ahol az utolsó cár előtt
játszott I. Jushny, aki akkor még nem volt
„Kékmadár“... Azután elmondja, hogy nem ré-
giben meglátogatta a cár nővérét, aki Kopen-
hágában él birtokán... Olga Alexandrovna
nagyhercegnő szívesen fogadta Jushnyt és bol-
dogan gyönyörködött a „Kék madár“ előadá-
sában...

— Játszottam az angol király előtt —
folytatja, Alfonz exkirály előtt, — szimpatí-
kus, kedves ember, igazi európeér — Mária
román anyakirálynő előtt... és még sok, egykor
trónok árnyékában élt előkelőség színe előtt,
akik ma éppen olyan hontalanok, mint mi va-
gyunk...

— Visszamenne-e Oroszországba? — kér-
dezem. Jushny elgondolkozik, a szivarvég
már rég kialudt s a felesége, aki megjelenik,
figyelmezteti: Ideje, hogy lepihenjen előadás
előtt.

— Igen, visszamennék... szívesen... de
akkor sok mindennek meg kell változnia...

I. Jushny, művésznévén Mr. „Kékmadár“
széles mosolyával bucsuzik és azt mondja hi-
bátlan, tiszta magyarsággal:

— A viszontlátásra!...

Világvárosi levegőt, színt, derűt és kaca-
gást hoztak az aradi színház rivaldái elé az
idei szezon megnyitó-estjén I. Jushny társula-
tának tagjai, akik a „Kék madár“ ragyogó
műsorszámait egyéni művészetük csillogásá-
val vonták be és tették a közönség részére fe-
lelhetetlenné... Az az utánozhatatlan charme,
ami I. Jushny minden szavából, oroszos német-
dialektusából árad, valósággal elragadta, fel-
villanyozta a közönséget. Jushny konferansza
maga élményt jelentett és szellemes, sziporká-
zóan ötletes „bemondásai“ őszinte tetszésre
találtak. A „Kék madár“ műsorát nem lehet elta-
golni, feldarabolni, az így, ahogy gyors egy-
másutánban előtűnk lepergett, tökéletes
egész és külön klasszist, külön stílust képví-
sel. Mégis ki kell ragadnunk a műsorból né-
hány olyan számot, amelyek a modern komé-
dia új irányát és Jushny irói, rendezői zsenia-

litását viselik magukon, mint patinás bélyeget.
A „János napja Ukrainában“ és a „Tatjana
nap“ az orosz nép lelkét, ősi szokásait és ere-
deti humorát tükrözik. Megkapóan ötletes és
a szatira mesteri aláfestésével megalkotott
Jushny két „Kunststück“-e, a „Modern orosz
regény“ és a „Liszt—Jushny“ rapszódia, ame-
lyek stilizált diszleteikkel, groteszk humo-
rakkal, a közönség lelkes tapsviharát váltot-
ták ki. A „Tehetségtelenek színháza“, „A cár
szótára“ és a „Moszkvai cigányok között“,
szintén forró sikerrel találkoztak. A nagy-
számú, elegáns közönség lelkesen tapsolt és
mindvégig ünneplésben részesítette I. Jushnyt
és kiváló társulatát.

Csányi Piroska.

Színház—Művészet—Irodalom

Vasárnap délután négy
órákor és este kilenckor
bucsuzik Arad közönségétől
a Kék Madár

Vasárnap délután mérsékelt áru hely-
árok mellett játszik a pompás művészi
együttes

A „Kék madár“-társulat szombat esti elő-
adásán a közönségnek olyan élményben volt
része, amely mindenki számára felejthetetlen
marad. Amit ez a briliáns művészi ensemble
produkál, az valóban felülmulthatatlan, nem
csoda tehát, ha az első előadás tomboló siker
jegyében folyt le.

A „Kék madár“ ma, vasárnap játszik
utoljára Aradon. Délután 4 órai kezdettel lé-
nyegesen mérsékelt helyárok mellett — épp
ugy, mint az esti előadásokon — komplett
műsorról játszik a „Kék madár“. Az esti bu-
csueloadás 9 órákor kezdődik.

Ma, vasárnap alkalma van mindenkinek a
„Kék madár“-t megnézni és aki nem használja
ki ezt az alkalmat, az önmaga ellen vét, mert
ilyen művészi produkció csak világvárosok-
ban látható.

Váltson jegyet a „Kék madár“ mai elő-
adásaira!

A Kölcsey Egyesület megnyitó előadása a Kulturpalotában

A Kölcsey Egyesület november 12-ikén,
jövő vasárnap délután kezdi meg irodalmi és
művészeti előadásait, melyeket a Kulturpalotá-
ban minden hónap egy vasárnapján rendezi.
A megnyitó-előadás műsora ez:

1. Fischer Aladár elnöki megnyitója. 2.
Scherhag Ernő karmesterrel a Zenekedvelők
Egyesületének Kamarazene Egyesülete: Volk-
mann Róbert—Buttykay Ákos: „Magyar ze-
nevázlatok. 3. Kövér Erzsébet: Új versek. 4.
Dr. Olosz Lajos, a Kölcsey Egyesület társel-
nöke: Móricz Zsigmond irói arcképe. 5. Papp
Lajos, a Bihari Turista Club főtitkára: A Nagy
Aranyos mentén, vetített képekben.

A megnyitó-előadásra belépti-jegy a tag-
sági igazolvány az 1933—34. év július—de-
cemberi feléről.

Mindenki, aki Budapestre jön
okvetlen nézze meg

„Ha véletlenül...!“

szenczeiós, nagy, énekes és zenés revüt
20 képben. 4186
Szerkesztette, részben írta és konferálja

Békelly László

A Terézkörúti Színpadon.

Új helyárok: legdrágább hely P. 4.50

* A Kölcsey-Egyesület közgyűlése. A Kultur-
palota művészszojájában ma, féltizenkét órákor
kezdődik a Kölcsey-Egyesület közgyűlése. Tár-
gyai: Falus Lajos dr. elnöki megnyitója. Szőlősi
István és Bérczy Lajos beszámoló az elmúlt
egyesületi év kulturumkájáról és az új év mun-
katervéről. A közgyűlés előtt a Kölcsey-Egyesület
választmánya tart 11 órákor ülést.

Consum-könyvével szigoruan kira-
katikéspénzáron, fel-
ár nélkül vásárolhat

Székekely

divatáruházá-
ban, színház-
zal szemben.

Kettős gyilkosságot

akart elkövetni a merénylő bucuresti-i fényképész

Bucurestiből jelentik: Ma ismét kihallgatták Radulescu Athanasiet, a merénylő fényképészt, aki a második hadtest hadbíróóságának folyosóján leszurta Candiani ezredest. A fényképész elmondotta, hogy a kést lakásadójától szerezte, azzal kérte kölcsön a veszedelmes szerszámot, hogy arra disznóölésnél lesz szüksége. Mivel úgy találta, hogy a kés nem elég éles, utközben egy köszörűnél alaposan kiférette az élet, majd a kabátjában rejtette el.

— Nem bántam meg, amit tettem — hangsúlyozta a fényképész vallomása során — csak azt bánom, hogy nem öltem meg az ezredest és így nem állhattam bosszút és hogy nem végzhettem Dumitrescu őrnaggyal is.

Kiderült, hogy Radulescu 1932-ben Bulgáriában tartózkodott, de mivel állandóan olyan feljegyzéseket viselt magánál, amelyeken román katonatisztek nevei szerepeltek, kiutasították.

Az aradi „Vér-adók Szövetsége” csatlakozik a madridi nemzetközi federációhoz

Egy eddig ismeretlen érdekközösség, amely saját vérével kereskedik — az orvos-tudomány szolgálatában. — Közel száz tagja van már az aradi tömörülésnek

Uj kulturtörténeti fejezetet nyitnak a „vér-adók” az ókori Medeától a „Vér-adók Nemzetközi Federációjának” madridi megalakulásáig

Inkább csak orvosi szakkörökben ismeretes, hogy az aradi közegészségügyi intézmények mindenikében létezik egy bizalmasan kezelt lista, amelyen azoknak az egészséges embereknek neveit őrzik, akik esetről-esetre önként hajlandók saját véréket a szanatóriumok, kórházak betegének rendelkezésére bocsájtani vératömlesztés céljára — megfelelő díjazás mellett. Közel százra rug Aradon az ilyen módon nyilvántartott férfiak és nők száma, akiket minden egyes egészségügyi intézetben négy vércsoportra osztva tartanak nyilván. Dr. Landsteiner Károly, a jelenleg 65 éves, Nobel-díjas bécsi orvos forradalmi jelentőségű vératömlesztési vércsoport-elméletének megfelelő kategóriák szerint. Mert csakis az adhat valakinek vért, akinek a vér-összetétele ugyanabba a csoportba tartozik, mint a vérvevő. Egy-egy ilyen műtét során az orvosi gyakorlatban különböző árak is alakultak ki, amelyeket természetesen a vérvevő beteg fizet a vér-adónak. Ezek az árak egy egyszerű átömlesztés során adott vérmennyiségért Aradon átlag ezer lej körül mozognak, ami bizony a mai világban tisztességes összeg, különösen, ha meggondoljuk, hogy a vér-adó számára nem jelent semmi rizikót, csupán párnapos pihenőkurát, abszolút kitünő kondíciók között.

A tisztességtelen konkurrencia és a gazdasági válság azonban ennél az eléggé ismeretlen és kultívatlan üzletágnál is felütötte fejét

és gyakran előfordult, hogy számos esetben akadnak olyan új „vér-adók” is, akik áron alul adtak vért az arra rászoruló páciensnek. Ez a körülmény indította el a kulturvilág egyik legeredetibb és legújabb téren mozgó szociális mozgalmát, a vér-adók gazdasági szervezkedését, akik egységes árakkal kívánják stabilizálni az egészségügyi célokra áruba bocsájtott vérmennyiségük ellenértékét. A mozgalom Délfranciaországban, utána Északolasz-

szágban indult el a titokzatos véradók között és jellemző láthatatlan útjára, hogy a világpolitika és a világgazdaság nagy problémáin keresztül is aránylag gyorsan, még a novemberben Madridban összeülő nemzetközi federáció alakuló-közgyűlése előtt eljutott híre Aradra is.

Az aradi vér-adók természetesen ismerik egymást és mivel valamennyien négy nagy csoportba különülnek, a gyakorlati vérkereskedelem szempontjából nincsenek komoly érdekelletétek. Az azonban egyformán érdekük, hogy — kereskedelmi nyelven szólva — ne hagyják vér-árakat „lemorzsolódni” az egyre növekvő konkurrencia által. Régebben, amikor a megszorult emberek csupán csontvázaikat adhatták el, haláluk után, ilyen szempontok nem jöhettek számításba. Az élővér-

kereskedelemnek therápiái piacain azonban „tartani kívánják az árakat” és ezért

a napokban folytak le az első megbeszélések az aradi vér-adók között arra nézve, hogy szövetségbe tömörülve tartsák meg egységáraikat, amely egy egyszeri átömlesztésnél nem lehet kisebb az egyezer lejnél.

Alkalmunk volt beszélgetni a megalakult szövetség egyik tagjával, aki a következőket mondotta:

— Mi, akik valóban vérünket áldozzuk az emberiség egészségéért és fizikai boldogságáért, úgy érezzük, hogy teljes joggal gondolhatunk saját új jogaink megformulására és azoknak megvédelmzésére is. Szövetségünk összeállítja mind a négy vércsoportba tartozó tagjainkat, akik számára egységes életmódot

Nem köhög többé..

ha elővigyázatos és még a hűlés kitörése előtt KRESIVAL-t, a köhögés biztos ellenszerét használja. KRESIVAL megmenti a kínzó köhögéstől!

KRESIVAL

irunk elő, másfelől pedig érintkezésbe lépünk, mint egyesület, az aradi egészségügyi intézményekkel, hogy ilymódon módunk legyen ellenőrizni a műtétek utáni honorációkat. A mi mozgalmunk egyébként összeüggésben áll a nyugati országokban most megindult szervezkedési mozgalmakkal és szilárd elhatározásunk, hogy

az aradi tudomásunk-szerinti legelső tömörülést téve meg a romániai véradók szervezetének középpontjává, képviseljük magunkat azon a madridi nemzetközi konferencián,

amelyet november hó közepén tartanak a német, a spanyol, az olasz és a francia véradó-szervezetek gazdasági képviselői.

A rendkívüliségében páratlanul érdekes és egyben gazdasági mozgalom nagy tudományos és történelmi multra tekinthet vissza egyébként. Ósrégi mondák szerint, már az egyiptomi papok foglalkoztak a vératömlesztés gondolatával és ők tanították meg a mitológiai Medeát is arra, hogy Jason apját hogyan fiatalítsa meg öreg vére kieresztésével a fiatal vér beömlesztése útján. A mondák és a mitológiák világából, a XV. században két újra eleven életre az eszme, VIII. Innocent pápát menti meg vératömlesztéssel egy zsidó orvos, aki egy fiatal fiú vérért ömlesztte át az egyházfejedelem testébe. Harvey William felfedezése a vérkeringés titkairól új lendületet adott a teóriának és 1667-ben Jean

Jön!

SYLVIA SIDNEY

CENTRAL

SZENVEDÉLYEK RABSZOLGÁI

CENTRAL

FREDRIC MARCH

Jön!

Denis és Emmeres professzorok, az Odera melletti Frankfurtban, báránvér-átömlesztéssel kísérleteztek, legtöbbször persze halálos eredménnyel, mivel fogalmuk sem lehetett még a vércsoportok megoszlásának titkairól. Blundel szülészorvos Londonban, 1825-ben végzett embervérátömlesztési műtét-

CENTRAL-MOZGO: D. e. fél 12 órakor matiné, d. u. 3 órakor mérsékelt. 5 órától rendes helyárrakkal Fejös Pál filmre-meke: MÉGIS SZÉP AZ ÉLET! Főszerpekben: Anna Bella és Gustav Fröhlich. (A film németül beszélő, román és magyar feliratokkal.) Ma utoljára.

SELECT-MOZGO: D. e. fél 12 órakor matiné, d. u. 3 órakor mérsékelt, 5 órától rendes helyárrakkal Elissa Landi leg-ujabb filmje: AZ ÖRDÖG TOMBOLAJA.

Őszi és téli divatujdonságok érkeztek!

Kabát és ruha szövetek, crepe de chine 4153

nagy választékban

Goldstein Lajos divatruháiban Arad, Strada Bratianu (Minorita-palota.)

Értesítés!

A CONSUM Kereskedelmi R. T. ez-
uton adja szives tudomására, hogy az
eddig felszámított 10 százalékos kezelési
költséget folyó évi november 6-tól kez-
dőddőleg

5 százalékra

szállította le.

A CONSUM kötelekékbe tartozó ke-
reskedők szigorúan kirakati készpénz-
árak mellett szolgálnak ki hat havi
hitelre.

tet, amely véletlenül sikerült ugyan, de
éppen ez a siker a halálos katasztrófák
előidézésének egyik erős indítóoka lett,
anélkül, hogy a sebészek sejtették volna okát.
Dr. Landsteiner Károly 1901-ben ismer-
tette legelőször felfedezését a tudományos vi-
lágga az emberi vér négyféle csoportjáról és
ez a felfedezés tette aztán lehetővé, hogy az
eszmé, amely a történelem-előtti időktől kezd-
ve, lappangva kísérté fejlődése után az or-
vostudományt végre valóban áldásos ered-
ményekkel ajándékozhatta meg a szenvedő
emberiséget. Landsteiner kezdeményezésére
kidolgozott véroport-elmélet a következő:

Négy embervér-csoportot különböztet-
hetünk meg, 1, 2, 3 és 4 megjelölésekkel. Az 1.
csoportba tartozó vérrrel rendelkező emberek
vérátömlesztési műtét szempontjából, bármi-
lyen vérfajta befogadására alkalmasak. Vi-
szont a 4. csoport tagjai valamennyi ember
számára eredményesen adhatnak vért és kap-
hatnak vért. A 2. és a 3. vércsoportba tarto-
zók kizárólag a saját csoportjukba tartozó
embereknek adhatnak, vagy tőlük kaphatnak
vért, vagy a 2. a 3.-nak, avagy a 3. a 2. cso-
portnak és viszont. Minden más kombináció
eredménytelen és káros a szenvedő szerve-
zetre nézve.

A vérátömlesztés gyakorlati alkalmazása
tehát egy új foglalkozási ágat termelt ki a
hőfőér orvosi műtők falai között, amely most
kilép a kórházak, a szanatóriumok falai közül
és — ime, — nemzetközi viszonylatokban is
jogait követeli szervezkedik. Az emberiség
kulturhistoriájának nagy könyvében egy é-
gzen új lapot kell nyitni a Vér-adók Nemzet-
közi Szövetsége számára, amelyben — a jelek
szerint — földrészünkön egy kis rész meg
fogja illetni az Aradi Vér-adók szövetségét is...

Nemlétező pénzügyminiszteri rendelet — az adótitok „elárulásáról“

Az aradi két pénzügyigazgatóság nagyfontosságú nyilatkozata
— Bármely adózó megnézheti a saját adólapját —

Néhány nap óta igen sok olvasónk és elő-
fizetők azzal a kérdéssel fordult hozzánk:
mi kizárta a pénzügyminisztert arra,
hogy állítólag a napokban kibocsátott rende-
letével engedélyt adott a behajtandó adóknak
bármely által való ellenőrzésére. Mivel az adó-
besugók nagy örömmel fogadták ezt a hirt és
városszerte kezdték ijesztgetni a nagy adófi-
zetőket, az aradi pénzügyigazgatóság illetékes
vezetői az Aradi Közlöny útján, az aláb-
bi hiteles felvilágosítást nyújtják az adó-
zóknak:

— A pénzügyminiszter ur semmiké-
re rendeletet nem adott ki arról, hogy a ki-
vetett és behajtásra kerülő adókat, vagy
illetékeket idegen személyek ellenőrizzék,
illetve a pénzügyigazgatósági és adóhiva-
tali tisztviselőktől az adatokat követel-
hessék.

— Az ez év áprilisban életbe lépett új adó-

Dr. Antalné

külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett. Legújabb arokezeléseket
végzi az Orvosi Kozmetikai intézetben v. Zrínyi-ucca 14. sz.
Végleges szőrtelenítés, szemölcs eltávolítás stb. 3885

LENKEY TÁBORNOK,

a tizennegyedik aradi vértanu sir- emlékét felállítják a felsőtemetőben

A tábornok Aradon élő rokonának kérésére a város vezetősége
megengedte, hogy a sírkövet felállítsák a felsőtemetőben

Arad egyik legújabb uccájában, a gyer-
mekkórház közelében, ahol most egymásután
épülnek a modern stílusú családi házak, kis té-
ren csonka oszlop emelkedik. Strada Legionar-
ilor az ucca neve, amely a füves területet át-
szelve, szabálytalan görbében halad az
Astra-gyár felé. A csonka oszlop a 22-es szá-
mu házzal szemben emelkedik, valamikor itt a
„Busuló Arad“ szobra állott, ezt azonban a
közelmúltban eltávolították és az oszlop szo-
moruan, magányosan áll az új házak között.
Az oszlop mellett, a földön, kettétört hatalmas
siremlék hever, valamikor el akarták szállita-
ni innen, de eltört és itt hagyták.

Kevesen tudják, hogy a kömlék, amely
most itt gazdátlanul fekszik, valamikor a „ti-
zennegyedik aradi vértanu“, Lenkey tábornok
sírja fölött emelkedett. A kővön elmosódtak a
valamikor fénylő betűk. A talapzaton a kőfa-
ragó neve és címe áll: Kón Károly, Pest,
Fürdő-ucca. Magán az emléken pedig a követ-
kező fehérs:

Lenkey N. János

honvédtábornok

Született 1907. szeptember 7-én

Egerben

Meghalt az aradi vár börtönében

1850. február 7-én.

Béke hamvaival!

Az 1848-as szabadságharc egyik legvité-
zebb és egyben legtragikusabb sorsu harcosa
volt Lenkey tábornok, a híres Lenkey-huszá-
rok parancsnoka. Tiszti pályáját 1826-ban
kezdte, amikor a Württemberg huszárezredbe
lépett, mint hadapród. 1848-ban ugyanennél
az ezrednél teljesített szolgálatot, most már
századosi rangban. Az ezred ekkor Galiciában
állomásozott. Amikor a márciusi események

híre eljutott hozzá, maga köré gyűjtötte leg-
lelkesebb híveit, külön századot alakított, a
„Lenkey-századot“ és otthagya Galiciát.

A század Lenkey százados és Fiáth Pom-
pejus főhadnagy vezetése alatt érkezett meg
Magyarországra és a szerbek ellen vette fel
a harcot. Fiáth az augusztus 18-iki szent-
tamási csatában elesett, Lenkey pedig utóbb
a Hunyady-huszárok ezredese lett.

1849. áprilisában tábornokká és a komá-
romi vár parancsnokává nevezték ki, ahol ké-
sőbb Guyonnal váltották fel. Ekkor a Tisza
körüli alakult lovashadosztály vezényletével
bizták meg.

Csapaival számos ütközetben vett
részt, rendkívüli népszerűsége tett szert
és Petőfi verset is írt róla.

A fegyverletétel után őt is elfogták és az
aradi vár börtönébe került. A szerencsétlen
ember azonban nem bírta elviselni a súlyos
megpróbáltatást, lelkileg összeroppant, elméje
elborult.

A halálos ítéletet tehát rajta nem le-
hetett végrehajtani. Több, mint egy évet
töltött a tizenhárom vértanu kivégzése
után az aradi vár börtönében, állapota
egyre rosszabbra fordult és 1850. február
7-ikén, még mielőtt őrel észrevehették
volna, öngyörgés roham vett rajta erőt
és fejét a börtön vasrácsán roncsolta szét.

A régi temetőben helyezték örök nyugalomra,
ahol azóta már eltávolították a sírköveket és
ahol új városrész épült.

Lenkey tábornok egyik Aradon élő roko-
na, Kiss Károlyné elhatározta, hogy az el-
hagyottan heverő, kidőlt sírkövet újra felállít-

Drágul a szörme

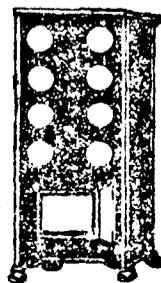
Neuländernél még olcsó

Arad, Fischer Ellz-palota. 3889

tatja. Kiss Károlyné unokahuga Lenkey tá-
bornoknak, mert édesapja, Lenkey Károly ez-
redes, öccse volt Lenkey Jánosnak.

Az uriaszony kérvényt nyújtott be Arad-
város vezetőségéhez, amelyben engedélyt
kért arra, hogy Lenkey tábornok sírkövét a
családnak az aradi Felsőtemetőben lévő sir-
kertjében felállíthassa. A város az erre vonat-
kozó engedélyt már meg is adta, úgy, hogy a
közeljövőben újra felállítják az 1848-as sza-
badságharc tragikus sorsu alakjának sírkövét,
amelyet eddig Arad egyik külvárosi uccájá-
ban, mindenkitől elfelejtve elborított a patina...
(m. t.)

FATÜZELÉS

terén vezet a közkedvelt
„ZEPHIR“ Polytonégs
kályha

10 kg. fával fűt egy 24 órán
normál szobát 24 át

Szántó Dezső és Fia
redőny- és kályha-
gyár Oradea. 280

Kérjen díjtalan képes drjegyzéket!

Műlakatoság, gépműhely, fémöntőde, autoalkatrészek szakszerű készítése,
speciális fogaskerek marása

Ladislau **ASSAEL** László
Arad, Calea Radnei No. 35. (volt Radnai-ut 35. szám), 2907
Autogén h egesztés.
Précisos mérőeszközök gyártása.

Nyolcszáz ezer lejés pénzbüntetéssel sújtották csempészés miatt a Marmorosch- bankház egyik volt fiókigazgatóját

A titokzatos bőröndök — Blank Arisztid
használt ruhái helyett — csempészárú

Feltűnést keltő csempészési ügy foglalkoztatja a vámhatóságokat. Néhány nappal ezelőtt érkezett haza a curtici-i határállomáson keresztül a Banca Marmorosch Blank egyik Aradon is jól ismert volt fiókigazgatója, a sofronyai Frigex r. t. vágóhid igazgatója, aki hatalmas bőröndöt hozott magával. A határon a vámhivatalnokok megkérdezték az általuk jól ismert bankigazgatót, mit tartalmaznak a bőröndök, mire az igazgató kijelentette, hogy Blank Arisztid használt ruháit viszi annak részére a fővárosba.

Időközben azonban névtelen feljelentés érkezett távirati úton a bucuresti-i vámvezérigazgatósághoz, amellyel közölte a feljelentő, hogy az igazgató félrevezette a curtici-i vámhivatalnokokat, mert bőröndjeiben vám alá eső árukat csempészett. A bucuresti-i állomáson már várták a hatósági közegek a beérkező vonatot, amellyel a bankigazgató utazott és a peronon nyomban le is foglalták a bőröndöket. A meglepett igazgatót a bőröndökkel együtt az állomás egyik helyiségébe vitték és ott felbontották a csomagokat, amelyekben értékes árura találtak. A névtelen feljelentés adatai igazat mondtak. Az igazgatót „Blank Arisztid használt ruháért” a vámhatóságok 800 ezer lej pénzbüntetésre ítélték.

Milliószáz valuta-üzérkedést lepleztek le Kaposváron

Hótszázötvenezer pengő értékű zugvaluta a litkos könyvekben — Előzetes letartóztatásba helyezték Frank Elemér kaposvári lóexportőrt

Kaposvárról jelentik: A legutóbbi idők egyik legnagyobb valutaüzérkedését leplezte le a rendőrség. Egy kaposvári cég, a Frank és Bernaker-vállalat szerepel az ügyben. Ez a cég a Dunántulon bonyolította le ló- és állatexportját és egymaga nagyobb forgalmat ért el, mint az ország többi exportőrije együttesen. Csak a legutóbbi időkben

négyszer lovat szállított ki Németországba, Svájcba és Olaszországba.

A cég tulajdonosai, Frank Elemér és Frank István, a Dunántul leggazdagabb emberei voltak. A cég harmadik tagja, Bernaker már korábban kivált és így semmi köze sincs a leplezett üzemekhez. Ez év szeptember havában a Nemzeti Banknak feltűnt, hogy

a cég nem számol el azokkal a külföldi valutákkal, amit az exportált lovakért kapnak.

A Nemzeti Bank két revizora szeptember utolsó napjaiban leutazott Kaposvárra, velük mentek dr. Patay és Szalay detektívek, akik házkutatást tartottak, lefoglalták a cég összes könyveit, iratait és őrizetbe helyezték Frank Elemért és felszállították Budapestre.

Időközben a Nemzeti Bank revizorai fel-

Merényletet kíséreltek meg Starhemberg herceg ellen

Bécsből jelentik: Csak ma került nyilvánosságra, hogy Starhemberg herceg, a Heimwehr országos vezére ellen tegnap merényletet követtek el. Starhemberg herceg tegnap este Vöcklabruckban részt vett az ottani Heimwehr seregszemléjén. A felvonulás alatt az egész városban kialudt a villany és Starhemberg herceg közelében őriársakéta robbant, anélkül azonban, hogy valakit megsebesített volna.

Hála Istennek megérkeztek végre az új

Standard

RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK

melyeket a behozatali nehézségek miatt a
romániai rádióhallgatók eddig nélkülöztek

SZABÓ ALBERT ARAD, Bul. Reg
Maria No. 20.

rádióosztályának sikerült Arad számára
kellő számú készüléket biztosítani, melyeknek
a publikum már napok óta csodájára jár.

Az új STANDARD a legtökéletesebb készülék.

Díjtanul bemutatás és olcsó árak, részletfizetésre is.

gáltattak be,

és pedig 460.000 márkát, 180.000 svájci frankot és 100.000 lírát. A Nemzeti Bank felszólította a Frank-céget, hogy haladéktalanul szolgáltatassa be az eltitkolt 750.000 pengő értékű valutát.

A cég azonban a felszólításnak nem tudott eleget tenni, mire Kocsis Miklós ügyéségi alelnök tegnap délutánra beidézte Frank Elemért, akit nyomban kihallgatott. Frank azal védekezett, hogy összesen 1.300.000 pengő értékű valutát szolgáltatott be, a többi összeg ellenben még nem folyt be. Mindössze 80.000 pengő értékű valutát volt hajlandó a Nemzeti Banknak rendelkezésére bocsátani. Elmondotta védekezésében azt is, hogy testvére, Frank István végezte a bevásárlásokat, Frank István azonban Berlinben tartózkodik. Kocsis Miklós ügyéségi alelnök elrendelte Frank Elemér előzetes letartóztatását.

Ötvenmillió schillinges valuta-bűnügyet leplezett le a bécsi rendőrség

Itt írjuk meg, hogy a bécsi gazdasági rendőrség a reggeli órákig lázas munka folyt, hogy kiderítsék annak a példátlan arányú schillingcsempészési botránynak részleteit, amelynek központjában dr. Pechkranz Ernő, ismert bécsi ügyvéd áll. Az ügyvéd bécsi exponense volt az Arbitrium részvénytársaságnak, amelynek központja a Zürich melletti Zug városkában van.

Az eddigi megállapítások szerint közel ötvenmillió schillingre rug az az összeg, a melynek kicsempészésében Pechkranz dr. segédkezett nyújtott.

A rendőrség Kronstein Richárd bankár, az Arbitrium részvénytársaság ügyvezető-igazgatója ellen is megindította az eljárást. Kronstein egyike a legismertebb osztrák bankároknak, aki jelenleg Zugban él.

Kronstein Richárdnak sűrű üzleti kapcsolatai vannak budapesti bankcégekkel.

Belekeveredett az ügybe Bloch Róbert igazgató is, az Arbitrium budapesti illetőségű megbízottja, aki szintén nem tartózkodik Bécsben.

továbbá Löwinger Ottó banktisztviselő, akit a rendőrség szintén nem tudtak előállítani az osztrák fővárosban.

Osztrák pénzügyi körökben a schillingcsempészési ügy felfedezése nagy meglepetést keltett s izgalommal várják a további fejleményeket.

A csempészési ügy lényege abban áll, hogy az Arbitrium külföldön összevásárolt osztrák, magyar, román és német értékpapírokat és azokat Bécsben, Budapesten, Bucurestiben és Berlinben eladták.

s a befolyó schilling-, pengő-, lej- és márkáösszegeket az illető országokból kicsempésztek.

A legújabb valutacsempészési botrány ügyébe belekevert

Pechkranz Ernő ügyvéd és dr. Hochfeld előtt a rendőrség kihirdették a letartóztatási végzést.

A két ügyvédet átszállítják a tartományi törvényszék fogházába. A letartóztatást azzal indokolják, hogy az összebeszélés és szökés veszélye áll fenn.

ANNY ONDRA ARANYKOSZORÚVAL
KITÜNTETETT FILMJE:

◀ SZOKNYÁS REGIMENT ▶

MA ÉS A KÖVETKEZŐ NAPOKON: A Z U R A N I A B A N

H I R E K

Sztrájkba lépnek a filmsztárok

Roosevelt elnök újjáépítési hadjárata ellen Hollywood is sorompóba lépett. A leghíresebb filmsztárok és szöveggényvirok élesen tiltakoznak a filmipari kódex ellen, amely 10.000 dollár pénzbírság terhével tiltja meg a filmvállalatoknak, hogy túl magas tiszteletdíjakat fizessenek. A filmcéh tiltakozó nagygyűlésén 1200 filmszínész és író elhatározta, hogy azonnal kivonul a stúdióból, ha a hatóságok szabályozni akarnák a fizetéseket. Eddie Cantor, az ismert filmszínész, a nagygyűlés főszónoka kijelentette: „A munka beszüntetése a legfélelmetesebb fegyverünk. Jöjjön ide az újjáépítési tanács és lépjen fel ő a filmekben”.

George Arliss ugyancsak állást foglalt a sztárfizetések korlátozása ellen. A gyűlés után 15 filmhíresség egyenként 1000 dollárt ajánlott fel az ellenállás megszervezésére. Állítólag több mint ezer hollywoodi kiválóság csatlakozott a mozgalomhoz.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Változékony, hűvös idő várható, északi légáramlással, a déli részeken esőkkel.

— **A király Kolozsváron.** Bucarestből jelentik: Az uralkodó holnap reggel érkezik Kolozsvárra a katedrális felszentelésén való részvételre. A kormányt ez alkalommal Gusti közoktatásügyi miniszter képviseli.

— **Új parlamenti többség készül Franciaországban.** Párisból jelentik: Tardieu ma feltűnéskeltő cikket írt a „Liberté”-ben a Sarraut-kormány helyzetéről. Megállapítja, hogy a baloldali kartell megszűnt és újból többségnek kell keletkezni, amelyből a szociálisták és forradalmárok kimaradnak. Végül ama nézetének ad kifejezést, hogy a november 12-iki német szavazás eredményével a Sarraut-kormány többség nélkül lesz kénytelen szembenézni.

— **Sulyos csapás érte az aradi kézdivásárhelyi Vásárhelyi családot.** Csermői és deményfalvi dr. Fascho-Moys Sándorné, szül. nemes Grün Julia, 88 éves korában, Budapesten elhunyt. Az elhunyt nővére volt Vásárhelyi Béláné, és ilyenformán rokonságban volt a Vásárhelyi-családdal. Dr. Fascho-Moys Sándor néhai miniszteri tanácsos özvegyének temetése pénteken délután fél 4 órakor folyt le a budapesti Kerepesi-uti temetőben. Az elhunytban Vásárhelyi Janka, Takácsy Sándor, Miklós és Constantin nagynénjüket, báró Andrányi Károlyné, Tömöry Jenőné, báró Andrányi Lajos, Vásárhelyi János és családjaik rokonukat gyászolják.

— **Elfogyott az aradiak októberi állami nyugdíja.** Az aradi nyugdíjpénztár tudvalevően november 6-ig állította össze a nyugdíjfizetés programját, mivel azonban a nyugdíj kiutalt része már elfogyott, a pénztár 6-ikán csak akkor folytathatja az illetmények kifizetését, ha új meghitelezés érkezik. Ezt a lapok útján fogja tudomására adni a nyugdíjasoknak. Lapunk munkatársa kérdést intézett Popa pénzügyigazgatóhoz, hogy célszerű volna-e a központi nyugdíjpénztárnál megszünetni a hátralék kiutalását? A pénzügyigazgató azt felelte, hogy a központi nyugdíjpénztár azonnal ki szokta utalni a nyugdíjat, mielőtt megfelelő összeg rendelkezésre áll, tehát a sürgetésnek nem volna eredménye.

Cipőket

legolcsóbban vásárolhat

FILDERMANN cipőáruházában

Arad, Fischer Ellz-palota. 4157

— **Aradi városi tisztviselő és volt társának harca egy eladott vállalat körül.** Turmann András aradi városi tisztviselő bűnvádi feljelentést tett özvegy Varga Ferencné ellen, sikasztás címén. A feljelentés szerint a városi tisztviselőnek özvegy Vargánéval együtt szemétfuvarozási vállalat volt. Nemrégiben az özvegy eladta a vállalatot, anélkül, hogy a ráeső részt kifizette volna. A tisztviselő 30 ezer lejes kártérítést követel az özvegytől a vállalatban való részesedésért.

— **Árvizek.** Bucarestből jelentik: Rogozin és Rozina között az esőzések miatt megnövekedett árvizek elmosták a töltést. A forgalom megszakadt.

KISS ROZSA táncművésznő

kedden este tartja

táncbemutatóját.

Belépő-díj nincs.

4187

Bemutató előtt és után tánc.

Elsőrangú jazz.

— **Pataky Veronika sikere Budapesten.** Budapestről jelentik: Vasárnap este mutatkozik be Pataky Veronika, az aradi születésű táncművésznő a budapesti közönség előtt. A budapesti sajtó meleg hangon ír Pataky Veronikáról, akinek amerikai sikereit méltatja. A lapok megállapítják, hogy különösen Pataky Veronika „város-ciklusa” ígérkezik érdekesnek, amelynek keretén belül Páris a Nőn keresztül, Bécs kedélyességében, Berlint pedig a megszállottságok élményével igyekszik megközelíteni.

Az aradi Lloyd-klub bár-premierének sikere

Nagyszerű hangulat közepette tartotta premierjét ma este az elegáns, fővárosi izléssel berendezett aradi bár: a Lloyd Klub új bár-helyisége. Elegáns, estélyiruhás nők és férfiak tömege özönlötte el a hangulatos, intim helyiséget, amely nagyvárosi tervezésével Weil József izlését dicséri. A világítási effektusok ragyogóak, a modern butorok és a csodálatosan szép falfestés az előkelő közönség tetszését az első pillanatokban teljes mértékben megnyerte. A bárpult mögött mixer szolgálta fel a kitűnő italokat, míg a parketten a legújabb divatos slágerek zenéjére táncolt a publikum. A kis, háromtagú aradi fiatalemberekből álló zenekar teljessé tette a hangulatot: Weisz Tibor kitűnő zongorajátékát Nachtmann hegedű- és Vajda Imre dobkísérete nagyszerűen festette alá. Hílynytpótló szórakozóhelyet adott Arad közönségének a Lloyd Klub, amelynek táncolni, szórakozni szerető tagjai most gyakran kereshetik fel az új bárt, amely minden este nyitva lesz. A Lloyd-tagok és az általuk meghívott vendégek állandó kellemes szórakozóhelyet kaptak a figyelmess klubvezetőség jóvoltából. A premier a legjobb hangulatban folyt le és a késő hajnali órák még együtt találták a jókedvű társaságokat.

Szép, jó, olcsó!

női-és férfi fehérneműek
paplankülönlegesség
RUTTKAY & BOTYE

872

csak

cégnél

Arad.

— **Halálozás.** Özvegy Reier Sámuelné, november negyedikén, este hét órakor, hosszúságos szenvedés után, 80 éves korában elhunyt. Az elhunyt uriaszonyt kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz az izraelita temető halottas házából.

Válóper Arad és Montevideo között

Érdekes válóper tárgyalta ma az aradi törvényszék első szekciója. A pert Hell Jánosné aradi uriaszony nyújtotta be férje ellen és keresetében elmondja, hogy férje egy évvel ezelőtt a délamerikai Montevideoba költözött, azóta pedig nem adott magáról életjelet. Az ügyben ma tüztek ki tárgyalást, azonban megállapítást nyert, hogy a férfi címe ismeretlen és nem kézbesíthető ki számára idézés. A bíróság elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte, hogy a férfi címét diplomáciai uton szerezzék be.

— **Epe- és májbetegségeknél,** epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti.

Itt az ősz,

de ha a nyarat jobban szereti, szerezz be

BÁRSONY
áruházban

3681

az összes őszi harisnya, szveter, keztü és egyéb kötött-szövött áru szükségletét.

Halló, mosoly!

Írta: K. VAS ANNA.

Hlába, nem divat a síró muzsa
— Rekesszük ki az omló könnyeket —
Hisz lekopik a pudereje s a ruzsa
És kacagják az uccagyerekek.

Igaza volt a boldogult Madáchnak:
(Tragédiáról szólva ugyanott)
„Az életet tekintsd komédiának!
Próbáld meg és nevetni fogsz legott”.

Mit intézett el vajh' az ember sírva?
Bus jajveszékés mire vezetett?
Aml a Végzet könyvébe volt írva
Beteljesült — mert így rendeltetett.

Utánozzuk a bölcs kínai szolgát:
Bár ostorozzák — mindég mosolyog.
Minden bajon könnyebben esünk át:
Fiain, csak mosolyogjatok!

— **Stefan Zweig Párisba költözik.** Salzburgból jelentik: Stefan Zweig, a világhírű író, aki Salzburgban él csodálatosan szép villájában, elhatározta, hogy Párisba költözik. A hírneves író attól fél, hogy Lessing sorsára jut, akit Marienbadban, lakásának nyitott ablakánál löttek agyon a nemzeti-szociálisták és ezért otthagya elegáns otthonát és a francia fővárosba menekül.

Női és férfi pyjamák

legszébb kivitelben, legolcsóbban

307

KOZSINEKNÉ fehérnemű-
varrodájában készülnek

Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-u.) 1. sz.

— **Az Aradi Cserkész Cohors téli tervel.** Ujjonnan megalakult az Astra-gyár mellett, a 8-ik Centurio és az ujaradi gimnázium mellett a 9-ik centurio. Az Astra-gyári Centurio Sapira mérnök-vezérigazgató és Stefanescu cég-jegyző támogatásával, Andreica gyári tisztviselő vezetése mellett fog működni. Az ujaradi Centurio Ugrin tanár, iskolaigazgató vezetése alatt áll. A téli program egy különös érdekessége a 10-ik Centurio, az öreg cserkészek csapatának megalakulása. Külföldi mintára, itt is bevezették az öreg cserkészek intézményét, amely magában foglalja két kategóriában a 17—23. és 23. évtől felfelé, azon egyéneket, akik a cserkészmunkában részt venni óhajtanak. Ez a munka a kornak megfelelő ténykedésből áll. Főleg klubszerű életből és kirándulásokból. Az öreg cserkészek otthona az Olasz—Román Kereskedelmi Bank épületében lévő „Dopolavoro” olasz kultúregyesület helyiségében lesz. Az otthon felavatása november 6-án hétfőn este 9 órakor történik meg, amelyre vendégeket szívesen lát a rendezőség.

— **Epe- és májbetegségeknél,** epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk.

— **Fényesen sikerült az aradi „Nefelejts”-bál.** Az Aradi Kereskedelmi Alkalmazottak és Iparosíjak ma nagyszabású „Nefelejts”-bált rendeztek a Fehér Kereszt nagytermében. Ez a bál mindenképpen eltérő volt a többi mulatságoktól, már csak azért is, mert nem a szokásos hajnalig tartó tánc következett, hanem teljes kétnapos mulatság. A nagyszabású rendezőgárda, amelynek élén a rendezéseiről előnyösen ismert Nádaszky W. Zsiga állott, már a kora délelőtti órákban felvonta a főtéren román—magyar nemzeti viseletben. Elsősorban meglátogatta a rendezőség lakásán a bál díszelnökét, Botioc Elek dr. polgármestert, akinek szőlőből készített háriát nyújtottak át.

Este valósággal özönlött a fiatalok a bálba, amelyen Botioc Elek dr. polgármester is megjelent. Reggel azután folytatódott a mulatság a Hegyalján Felültek a motorosra és szüretre mentek. A bálon tizenkét tagú jazz játszott, lehet mondani, hogy szünet nélkül. Közben pedig szépségverseny, bálkirálynő-választás, a legbájosabb mosolyú hölgy megválasztása, valamint legszebb tekintetű és legszebb lábú Miss-választás járultak hozzá a hangulat teljességéhez.

— Vizsgálat a mamaiai hidroplánszerencsétlenség ügyében. Bucurestiből jelentik: A vizsgálat, amelyet a mamaiai hidroplán-szerencsétlenség ügyében folytattak le, megállapította, hogy a kár 4.500.000 lej és hogy a felelősség a szerencsétlenségnél elpusztult Tereni főhadnagyot terheli a katasztrófaért.

— A lippai református lelkész, Lányi Lőrinc meghalt. Lányi Lőrinc Székelyvajáról cserélt lelkészi állást Pálur István volt lippai lelkésszel. A múlt év novemberétől ott volt Lippa társadalmának vezetői közt. Egyházi tevékenységén kívül a lippai magyarpárt elnöki tisztségében új erőt adott a párt életének. Gyomorbaja azonban akadályozta a munkálkodásban. Október 30-án operáción esett át Aradon, azonban a kérelhetetlen halál elragadta nagy családja köréből. Temetése Lippán vasárnap délután 4 órakor lesz. A temetési szertartást Vizaknai Wesmás Károly gyoroki lelkész végzi.

Különös harc a konkurensek között

Mulatságos történetről számolnak be a legtöbb los-angelesi lapok. A város kereskedőnegyedében a konkurrencia olyan mérvet ölt, hogy a kereskedők gyakran saját kárakra is igyekeznek konkurenseiknek nehézséget okozni. A mulatságos történet két szenvedő hőse két tejkereskedő, akik a vevők szaporítása céljából már a beszerzési ár alatt kezdték árulni a tejet. A városban a tej beszerzési ára 4 cent, amit átlagban 7 centért árusítanak a kereskedők. Az egyik kereskedő váratlanul 5 centre szállította le a tej árát, mire vetélytársa másnap 3 centért kezdte árusítani. Az első sem maradt rest, hatalmas plakátokon hirdette a következő napon, hogy nála 1 cent a tej literre. A másik kereskedő erre kiírta, hogy ingyen adja a tejet. Természetesen nagy tömegben tödultak a vevők, akiknek a szokatlanul olcsó kereskedő nem adott tejet, hanem 1—1 centet, hogy azzal a szomszédnál vásároljanak tejet, aki ilyenformán minden liter tejen 3 centet veszített, míg ő 1 centes veszteséggel megusza.

— Az adósok gyűlése Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Vasárnap a Marne-teremben megtartandó adósok gyűlésére 30.000 embert akarnak felvonultatni. A szónokok között szerepelnek Iunian, dr. Lupu, Angetoianu és Goga is. Különben az adósokkal, a liberálisok kivételével, valamennyi ellenzéki párt szolidaritást vállalt.

— Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.

— Egy soffőr bicskázás miatt a rendőrségi fogdába került. Az éjszaka előállították Stefan Ferenc 30 éves aradi soffőrt, aki a Strada Metianu-uccában lakik. A soffőr mulatozás közben összeszólalkozott Puterici Dusan, Sava Raicu-uccában lakó barátjával, aki szintén soffőr. A vitából verekedés lett és Stefan kést rántott elő, amellyel átszurta barátja kezét. Puterici Dusánt bevitték a kórházba, ahol bekötözték, míg Stefan Ferenc ellen megindult az eljárás.

— Aradi rendőri hírek. Vlad György, Str. Eminescu-ucca 10. szám alatti gyümölcskereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy az éjszaka folyamán elloptak üzletéből 6300 lejt. A nyomozást az ügyben a rendőrség bevezette. — Ugyancsak lopás miatt tett feljelentést Buzdula György, akinek kerékpárját lopták el. — Özvegy Bedő Istvánné. Strada Borcea 4. szám alatti lakos, Dutor Jánost jelentette fel, életveszélyes fenyegetésért. — Ma megjelent a rendőrségen Morva Florea tanár, aki Hunyad megyében lakik és előadta, hogy tegnap éjszaka érkezett Nagyváradról Aradra a személyvonaton és utközben ismeretlen tettesek elloptak tőle különféle holmikat 3400 lej értékben. A tanár iratai is eltűntek. A rendőrség most széleskörű nyomozást vezetett be, hogy a vasúti tolvajokat leleplezze. — Ma délelőtt előállították az aradi rendőrségre három ismeretlen tolvajot. Mind a hármuk ellen az a vád merült fel, hogy zsebtolvajlást követtek el a vásár területén. Nem sokkal később a rendőrök elővezettek egy 10 éves fiút, aki az egyik elfogott nőnek, Lakatos Róznak fia. A gyermeket éppen akkor fogták el, amikor egy kocsiról egy értékes paplant emelt el. Az anyát fiával együtt vették őrizetbe.

Egy jó ötletért 5000 Lei

a DIANA sósbornesz
közönség pályázatán.

Az a baráti kapcsolatot, mely eddig is megvolt a DIANA sósbornesz fogyasztói és gyártói között, szorosabbra akarjuk fűzni.

Az a meggyőződésünk, hogy a közönség a legjobb reklámtervező, tehát pályázatot hirdetünk a közönség részére, REKLAMÖTLETEKRE.

A DIANA pályázat tárgya:

a DIANA sósbornesz. Aki csak egyszer is megvette, egész életén át használja ezt az életet, erőt, egészséget adó háziszert. Otthon, sportnál, utazásnál, kirándulásnál nélkülözhetetlen. Gyermekek és felnőttek, szegény és gazdag, egészséges és beteg egyformán használja. Olyan fontos, akár a mindennapi kenyér.

(Részletes használati utasítás minden üvegehez mellékelve.)

A DIANA pályázat formája:

beküldhető rajz, vers, jelmondat, szöveg és egyéb reklámötlet. A rajzoknál nem a tökéletes kidolgozás, hanem az ötlet a fontos; a vers legfeljebb négy soros pattogó rimű, könnyen megjegyezhető szöveg; a jelmondat legyen néhány szavas szöveg, mely a DIANA sósbornesz utolérhetetlenségét, nélkülözhetetlenségét és számos jó tulajdonságát hirdeti. Egyéb reklámötletre a legtagyabb tér kínálkozik! Ezt legfeljebb 15—20 sorban kérjük leírni és beküldeni. Kérjük a papírnak csak egy oldalára írni!

A DIANA pályázat feltételei:

A pályázaton mindenki részt vehet, aki pályamunkájával együtt egy DIANA sósbornesz használati utasítást küld és a pályázati hirdetés szelvényét mellékel.

A pályázat határideje:

1933. november 30.
Eredményét a lapokban közöljük.

DIJAK:

- I. díj 5000 Lei
- II. díj 3000 Lei
- III. díj 2000 Lei
- IV. díj 1000 Lei

ezenkívül 20 vigaszdíj, összesen 15.000 lej értékben. A pályaművek közül zsűri válogatja ki a nyerteseket.

A zsűri döntése megfellebbezhetetlen! A nyertes pályaművek minden jogukkal együtt a DIANA tulajdonába mennek át. Egy résztvevő többféle tervvel is pályázhat, csak arra kérünk mindenkit, hogy minden tervét külön papírlapon küldje be az alábbi címre, persze egy borítékban:

DIANA TIMISOARA

Várujuk a pályamunkákat!

Itt levágandó és beküldendő!

PÁLYÁZATI SZELVÉNY.

Alulírott mellékelt drb. pályamunkával résztveszek a DIANA sósbornesz-pályázatban. A hirdetés feltételeit kötelezőleg ismerem. Mellékelendő:

1. Egy DIANA sósbornesz használati utasítás.
2. A pályamunkák.

(olvasható aláírás.)

Pontos cím:

Üdít és szépít
a
Germanidree
Fuder és Crém

— Katonai jelentkezések. Az aradi rendőrség katonaugosztálya felhívja mindazok figyelmét, akik ltvretjeik láttaomoztatására a rendőrségen jelentkeznek, hogy ltvretjeiken kívül vigyék magukkal személyazonossági igazolványukat, munkakönyvüket és a mozgósítási parancsokat. Hétfőn, kedden, november 6. és 7-én az 1928-ban szolgáltak, 1906-os születésűek, csütörtökön, november 9-én az 1927-ben szolgáltak, 1905-ös születésűek és pénteken, szombaton, november 10. és 11-én, az 1926-ban szolgáltak, akik 1904-ben születtek, jelentkezhetnek a rendőrségen.

— Aradváros jogügyi osztályához már megérkezett szolgálati uton a Városi Kávéház egykori alkalmazottainak beadványa, melyet véleményezés végett küldöttek meg. Értesüléseink szerint a beadvány komoly bonyodalmak forrása lehet még, ha a városvezetőség, később pedig a nagytanács tárgyalás alá veszi, mert mulhatatlanul szükségessé teszi éppen annak a jogi kérdésnek tisztázását, hogy lényegében véve, kinek van joga a Városi Kávéház helyisége felett diszponálni...? Hoffmannak, az előző bérlőnek, Hagyonak, Hoffmann jogutódjának, vagy pedig a városnak, mint háztulajdonosnak...? Ettől a szemponttól függetlenül azonban, minden jel arra vall, hogy a huszonnegy aradi pincér-család sorsa továbbra is a legnagyobbtalánitobb bizonytalanságban marad, mert kevés lehetőség kínálkozik rá, hogy a kávéházat a jogi érdekeltek egybehangzó hozzájárulása alapján megnyithassák.

Ideális vőlegény

Egy gazdag bankár leányát eljegyezte egy szegény gróf. A menyasszony mamája büszkén meséli:

— Annyira imádják a jövendőbeli vejünk a leányunkat, hogy amilyen kívánságát csak leolvassa az arcáról, azt nekünk azonnal meg kell vennünk.

— Dr. Waldmann fül-, orr- és gégeorvos rendelőjét Str. Alexandri 7. (v. Salacz-u.) helyre költöztették át.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete felkéri érdeklődő tagjait, hogy a „Kék madár” vasárnap esti előadására való tekintettel saját érdekükben jegyváltás céljából az egyesület irodájában: Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6. sz. legkésőbb vasárnap délelőtt fél 11 óráig jelentkezzenek.

— Dr. Krepil fogorvos értesíti pácienseit, hogy ezentúl d. e. 9—1-ig, d. u. 3—5-ig rendel. (Strada Horia, v. Széchenyi-u. 8.)

— Az „Aradi Polgári Jótékony Egyesület” temetkezési csoportja értesíti tagjait, hogy az I. csoportban 649, a II-ikban 726 számig esedékes a fizetés.

— Dr. Klein Richárd szívspecialista kardiorvososi működéséről visszatérve ismét rendel szív- és véredénybetegeknek Aradon: Str. Russu Sirianu 4. (Central-mozival szemben.) Telefon: 567.

URANIA

Ma, vasárnap 3 órakor 8, 10 és 13 lej.
5 óratól 10, 12 és 20 lej.

ANNY ONDRA Legsikörültebb zenesz. v. játékos
SZOKNYAS REGIMENT

WERNER FUBITERER — ADELE SANDROUK
OTTO WALBURG — WILLY STETNER.

Délelőtt 11 órakor kettős műsor:
6.— és 10 Lej.

Asszonyok | **A besugó**
a börtönben | Wallace regény
Németül beszélő szónokai | Szőke Szakál, Lissy Arna
Sylvia Sidney | Paul Hörbiger.

Jön: A győzedelmes Balbo flotta!

ZSOLDOS tanintézet

a tagjában készít elő középiskolai
magánvizsgákra, érettségire.
Huszonhetedik tanév. 127
Internátus: Budapest, VII., Dohány-u. 84.

— Meghalt Roux Emil, a párisi Pasteur-intézet világhírű igazgatója. Párisból jelentik: Roux Emil orvosnár, a párisi Pasteur-intézet világhírű igazgatója, péntek délután, 81 esztendőskorában meghalt. Roux már hosszú évek óta tüdővészben szenvedett. Állapota néhány hónap óta rosszabbra fordult, mintegy tíz napja félfalomban feküdt, csaknem semmit sem evett és nem tudott beszélni. Roux felfedezései főképpen a fertőzőbetegségek gyógyításával és az oltási eljárásokkal kapcsolatosak. Az ő nevéhez fűződik a torokgyík és a merevgöres (tetanusz) szérumának felfedezése, a szifilisz és a tüdőgyulladás új kezelésmódja.

Komoly rivális

Két ismert színész, akik önmagukról majd nem olyan sokat tartanak, mint amilyen keveset egymásról, — egy lármás kártyatársaságban mint kibic és ellenkibic csúnyán összevesznek.

— Hogy mered kinyitni a szúdat? — kiált az egyik.

— Te beszélsz? — üvölt a másik — vagyok annyi mint te, — te niemand!

Legolcsóbb a tűzifa

Minden minőségben
waggon díj nélkül
FOCUS FATELEPEN
volt Oravetz Holländer helyén
Ovár-tér. — Telefon 491. 4156

— Teljesen modern berendezéssel nyílik meg a közeljövőben Aradon a Caffe Restaurant Central a Központi-szálloda épületében. Az elegáns kávéház helyiségeiben nyer elhelyezést a bridge- és rómiszalon is, amely rövid idő alatt az aradi társaságok kedvenc találkozóhelye lesz. A közönség kényelmére állandóan elsőrangú büffet tartanak, ahol izléses hideg ételek és italok, meleg menüfogatások kaphatók. Az ünnepélyes megnyitás időpontját szintén közölni fogja a Caffe Restaurant Central igazgatósága a közönséggel. Az új kávéház igazgatóságának szaktekinetélye teljes garanciát nyújt arra, hogy elsőrangú kiszolgálásban lesz része a kávéház közönségének.

Legújabb divatlapok a CULTURA könyvesboltban.

— A szövetségi bridge-tanfolyamok Fényes Loránt vezetésével a Salaczuccában megnyíló új Bridge-Szalomban rövidesen megkezdődnek s ezért felkérjük az érdeklődőket, hogy részvételiükert itt, vagy a Szentgyörgyi-cég főtéri üzlethelyiségében sürgősen jelentsék be, a megfelelő csoportok összeállítására véget. Az idei tanfolyamok szintén 10 órától állanak, hetenként kétszer; kedd és péntek délután, külön kezdők és külön haladók részére. A résztvevők összesen 400 lejt fizetnek, mely összegben a belépési díj és a kártyapénz az egész tanfolyam tartamára belefoglalatik. Fenti összeg két részletben, az első és a hatodik órán, fizetendő dr. Ujhelyiné urhölgy kezéhez. Szövetségi tagok és közvetlen hozzátartozók részére a díj kedvezményesen csak 300 lejt.

— Az Erdélyi és Bánáti Sportnaplár fényképei, csoportképei és karikatúrai külön érdekességei lesznek ennek a rendkívül érdekesen és változatosan összeállított sport-almanachnak. A sportnaplár szerkesztősége ezúton is felkéri a sportegyletek vezetőit és a kitüntetett sportembereket, hogy minden aktuális fotográfiát, sportfelvételt küldjenek be az Erdélyi és Bánáti Sportnaplár szerkesztőségébe (Bul. Reg. Ferdinand 5.)

— Válasz dr. Benedek Ferenc nagyváradi orvos „Orvosok a börtönben” című cikkére. Rodosióban elhangzott a hittevés: magyar hazafiak nem élhetnek számkivetésben. Hozzászólás a Pausesti dr. és az adóvéghatóság ügyéhez. Goldschmidt Sándor halálára. A giccsek film. Főbérletből albérlésbe — ahány üres lakás, annyi újabb kidölt egzisztencia. A szegénység és a gazdagság ellentéte a temetőben. Ilyen kö elrői a horogkereszt. Nagyszerűen sikerült a Vörös Kereszt estélye. Egy banktisztviselő útja a leépítéstől a vádoltak padjáiig. Mindenről mindenképpen. Egy öreg könyvmoly emlékei a történelem, irodalom, művészet és a humor birodalmából. Politika az „Erdélyi Élet” főbérletében. Szatirikus sportrovat, stb. az „Erdélyi Élet” legutóbbi számában.

Felter Terézia kozmetikai műterme **17 éve vezet**

Ortuta y-palota
lása, pattanás, ráncok, hajszálak, szemölcsök végleges eltávolítása.
működésével.
Tanítványok kiképzése.

A legmodernebb kozmetikai eljárásokra berendezve. Zsíros, száraz bőr szaksteru ápolása. Esti kikészítések külföldi kozmetikus közreműködésével.
4158
Flokorné

Elindult hódító útjára Aradon

a diszkrét meztelenség, a szárnyas estélyi ruhák és az autókerék-kalapok divatja

Antilop-kalapok, keztyű és cipő, puhaszövésű anyagok és a csók-kivágás a téli divat szenzációi

Arad elegáns hölgyei mindig otthonosak voltak a divat birodalmában és megjelenésük egy-egy kulturális, zenei vagy színházi eseménynek fővárosi külsőséget kölcsönöz. A Lipinskaia-estélyen láttunk lágyan leomló puhaszövésű selymeket, vörös csipkeruhát, zizegő taftot és angorakelméket és megjelent az első lamé-gallér, a téli szezon nagy divaticke. Az első „divatbemutató” buzdított arra, hogy látogatókat tegyünk az aradi divatszalonok intim berkeiben, a sokszor egyéni életet élő új divatanyagok birodalmában és körutunkon szerzett tapasztalatainkat a hölgyközönség rendelkezésére bocsássuk az alábbiakban:

A tél divatja angol karakter jegyében, a nemes egyszerűség vonalát hozza ugy kábátban, mint délelőtti vagy délutáni ruhában, sőt az estélyi toalettben is. Alkalmunk volt néhány perces bizalmas csevegést folytatni az egyik elsőrangú divatszalon vezetőjével, aki most érkezett haza külföldi utjáról és melegeben elmondta a külföldi nagy divatbemutatókon szerzett tapasztalatait:

— A nekilendülő téli szezon divatiának egyszerűségét és praktikus elveit mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy nincs többé délutáni nagy toalett s a délelőtti ruha vonala, karaktere meg egyezik a délutáni ruháéval. Egyszerű szabás, testhez álló ruhavonal s csupán a nyakon és vállon alkalmazott díszítések jellemzik a délelőtti és délutáni ruhákat. Anyag: angora, szinek: zöld, barna és fekete. A kabátok anyaga vastag, puha szövésű s a szabás: testhezálló, nyakban egészen csukott, vállon és nyakban sok szőrmediszítéssel, az ujja teljesen sima, minden szörme nélkül. Kosztüm nincs, viselik ellenben a háromnegyedes szőrmebundákat, bő ranglanszabással.

A béli szezon megoldott problémái

— Az estélyi ruhák, koncert-toalett már kevesebb egyszerűséget és több fantáziát árulnak el. Az anyagok tekintetében még nem alakult ki teljesen a háliszzezon divatja: egyelőre a velour transparent, fényes szatén és a ripsz-szerű matlassé anyagot hozza. Az estélyi ruhák szabása is megköveteli a csukott nyakat, egész magas kivágást s hátban hosszú, keskeny nyílással. Ruhadíszítésül leginkább a fényes lamé-gallért alkalmazzák, valamint sok strassz, szörme és toll-díszítést. Rendkívül divatos a sleier, vállon puha, fehér tollisz, angyalszárnyakhoz hasonlóan.

A béli-szezon elegáns dámaja az idén tehát teljesen átváltozik angyallá. Eltűnt a nagy kivágások, meztelen vállak, dekoltált nyak és a tavalyi szezonban annyira favorizált derék-kivágás divatja s helyette a diszkrét, magasnyaku és hosszujjú estélyi toalett uralkodik — a hátul mindössze keskeny, szolid kivágáson keresztül csillan elő a meztelen hát... A hosszú ujj az, ami forradalmi újítást jelent a háltarmekben, koncerteken és egyéb társadalmi összejöveteleken. A hosszú, sima és szűk ujj teljesen eltakarja a nő karját, csupán a vállon hagy egy diszkrét kis kivágást, amit szellemes divatdiktátoraink elneveztek csók-kivágásnak.

Elegáns és szintén forradalmi nevezhető újítás az antilopból készült estélyi kalap, amelynek anyagából ugyanolyan színű estélyi keztyűt és cipőt is visel az elegáns divathölgy. Az antilopból készült merész kis tokot strasszkő, üveg-gomb, vagy fém díszíti, ugyanígy a keztyűt, ruhát és a cipőt is. Elmaradhatatlan az estélyi toalett a háromnegyedes velour-transparent belépő szintén háromnegyedes bő ujjakkal és strassz, vagy lamé díszítéssel. Estélyi ridikül csak gobelin lehet, fekete, barna, vörös, kék vagy zöld bársonnyal montorizva.

Az új divatanyagok birodalmában éppen az új kékszin premierjére érkezünk s így illő módon megcsodálhattuk. Tehát a zöld, barna és fekete mellett a kék is bevönul újra a divat-szinek egyéni világába. Nem Patou-kék, sem az ugynevezett éikék, hanem a kettőnek különös, tompa vegyülete. Hozzá természetesen kék antilop-kalap, keztyű és cipő feltétlenül szükséges. Az anyagok

egyenetlen felületükkel, puha szövésükkel és vastagszálú karakterükkel adják meg azt az elegáns, testhezálló és lazán omló vonalat, amit az új divat előir. Az estélyi-ruhakelméknél a paszellel szinek dominálnak. A tavalyi divat meghagyta nekünk még a taftot, ezenkívül a csipkét és a bársonyt is. Csipkében a vörös, rózsaszín és a sárgászöld, bársonyban a méregzöld és a fekete vonultak be a téli divat csarnokába. Az új délutáni ruha-anyag az sponge-ra emlékeztet, csak durvább szövésű, áttetszőbb és lazább.

Hangversenyeken csak hallani lehet...

A kis kalapok inváziója is megindult a déli korzón, a szép novemberi napsütésben. Csupa apró skot tokok, nyulszőrből, angorából vagy filcből. Toll és fém-díszítés divatos a kis tokokhoz. A hangversenytermek viszont hatalmas, — hogy modern kifejezéssel éljünk — autógumminagyságu bársonykalapok valóságos erdejét fogja mutatni, mert az elegáns divathölgy hatalmas bársonykalap nélkül nem megy el a hangversenyre. Még szerencse, hogy a koncerteken általában inkább hallani kell az előadót, mint látni, mert a bársonykalapok ez utóbbit teljesen kizárják a mögöttük ülő részére.

A fentebbi divat-beszámoló csupán egy kis izelítő a közeledő béli szezon divatiából s a fantázia elképzeléseit, a divatdiktátorok alkotásait az aradi hölgyközönség bizonyára a jóízű, elegancia jegyében fogja felkarolni, minden túlzástól és tulkapástól menten, „Divat a divatért” — írszó alatt.

Cs. P.

Dr. POSGAY-szanatórium

gyógyintézet
az összes

sebészeti és urológiai

(vese, hólyag, prosztata belegsgék)
kivizsgálására és kezelésére.

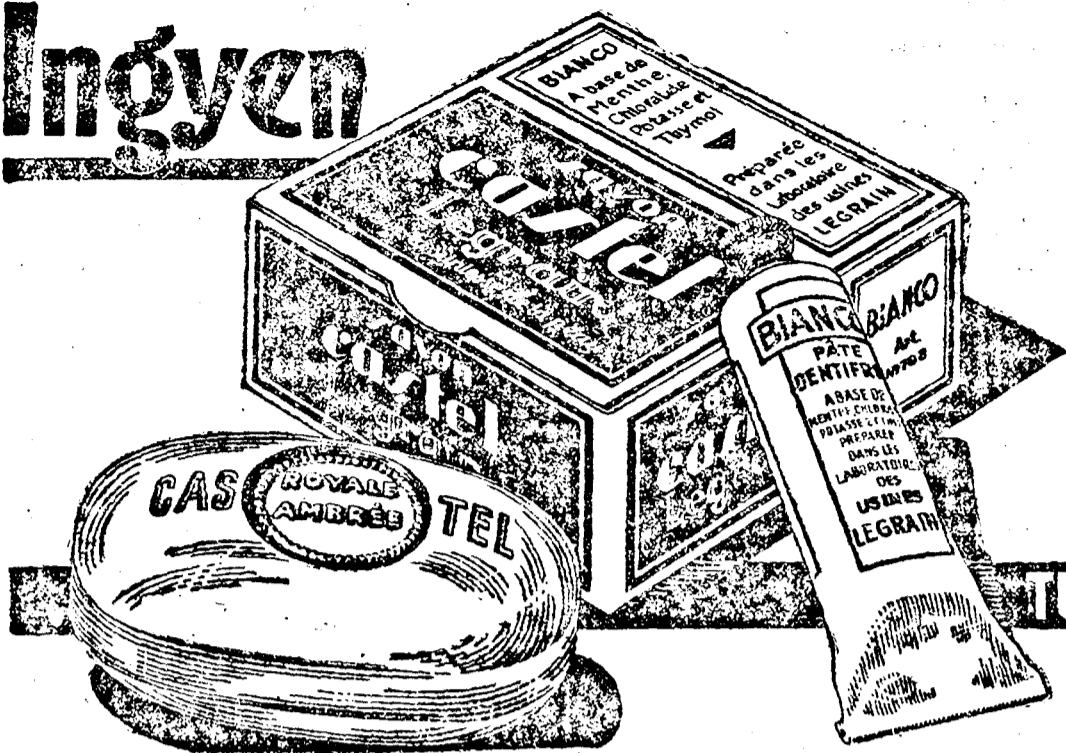
Kórházi árák.**Bünyvádi feljelentés**

két kereskedő-festvér között
elfümt áru miatt

Az árut átvették — fizetni senki sem akar —
Bonyodalmak írózó egy aradmegyei község
és Arad között

Érdekes bünyvádi feljelentést tett egy aradi gyár tulajdonosa S. A. aradmegyei kereskedő ellen. A feljelentés szerint a kereskedő nagyobb mennyiségű árut rendelt a gyárban, a mely le is szállította az anyagot. A kereskedő átvette az árut, értékét azonban nem fizette ki. Sőt a meglepetés akkor következett be, mikor a gyár inkasszánsa megjelent az aradmegyei községben, hogy behajtsa a számla értékét. *A kereskedő ugyanis közölte, hogy az árut nem ő rendelte, hanem Aradon lakó hásonnévű öccse, neki kell tehát prezentálni a számlát, mert ő fogja kifizetni.* A gyár így is tett, az aradi kereskedő azonban kijelentette, hogy az árut nem rendelte, nem vette át és így annak értékével nem tartozik. Azon véleményének adott kifejezést, hogy bátyja rendezte az egészet, hogy fizetés nélkül jusson áruhoz. Miután a cég képviselőjét — mondja a feljelentés — az egyikőtől a másikhoz küldték, fizetni viszont egyik sem akart, a gyár kénytelen volt feljelentést tenni az aradmegyei kereskedő ellen, aki a megrendelt árut átvette. Az ügyben az aradi ügyészség a napokban indítja meg a vizsgálatot.

Ingyen

Kerülje el lehetőleg a költséges csomagolást és adja pénzét csak arra, amit tényleg használhat. Ha ismerné a BIANCO fogpasztát, meggyőződne annak összehasonlíthatatlan hatásáról és pompás aromájáról. A rendes nagyságu tubus használata helyett, mindenesetre ajánlatos a kettős tubus használata, mert meg fog győződni róla, hogy

nagy takarékoságot ér el,

mert a kettős tubus használatánál csak az egyszeri csomagolás árát fizeti. Állításunk bizonyítására vegyen már ma egy nagy, finoman illatszerezett Castel szappant, melynek rendes árát 30 leit fizetve, szállítójától,

egy kettős

TUBUS BIANCO FOGPASZTÁT

kap ingyen! Meg fog győződni róla hogy nagy takarékoságot ér el és hogy az aki takarékoskodni tud, könnyebben bírja az élet nehézségeit. Minden vevő csak egy BIANCO- paszta **Legrain** tubust igényelhet és kaphat.

A szibériai temetőből Aradra érkezett egy elsiratott „holt lélek”

Balogh István tizenkilenc esztendő után hazatért — Jekaterinburgban a cári család meggyilkolása idejében — Közvetlen találkozás Kun Bélával.

A gyoroki Bár József 260 embert szöktetett meg Szibériából.

Szakállas, toprongyos, felhasadt csizmát viselő ember lép be a szerkesztőség aiján, kezében balyu — minden vagyona — és természetes, egyszerű hangon mondja el, hogy most érkezett meg a nagy háborúból, amely 1914-ben kezdődött és amely — ugylátszik — még mindig szállítja azokat az áldozatait, akiket nem ölt meg, de akiket közel két évtizedre kiszakított életükből, mesterségükből, pályájukból, elragadott családjuktól, hogy idegen földön egy idegen ember, talán nem is a maguk életét éljék. Mintha Gogoly „Holt lelkek” című regényének ellentétes pólusá, fordított verziója elevenedne meg. A regényben halottakat szerepeltettek élökként, nevéükben manipulálnak, itt pedig

olyan ember támad életre, akit már tizenkilenc éve halottnak tudtak, akiről hozzátartozói két évtizede mit sem hallottak,

előleb 1914-ből, a régi otthont keresi, a feleséget, a gyermekeket, a régi életet, amelyet most ott akar folytatni, ahol a szerajevói bombarobbanás, revolverdörrenés félbeszakította: az erdélyi földön, az erdélyi hegyek között.

— Kétszázhatvanan szöktünk meg Szibériából — kezdi mondókáját a szakállas ember. Másfél évvel ezelőtt történt, husvét első napján. Azóta jöttünk, hol vonaton, hol gyalog, de többet gyalog, mint vonaton. Engem Balogh Istvánnak hívnak, háromszék megyei vagyok. Berecki községből származom. Innen vonultam be katonának.

Folyékonyan beszél magyarul, kiejtése sem idegen, de néha különös kifejezéseket használ. Ezek árulják el azt a tizenkilenc évet, amely Balogh István berecki-i és szibériai életét elválasztja egymástól.

— 1914-beli augusztusban vonultam be. 1914-beli decemberben fogtak el. Szibériába vittek, Tomskba, Omskba, Tobolskba, Jekaterinburgba kerültem. Itt két és fél éven át dolgoztam kőbányákban és

Jekaterinburgban voltam akkor is, amikor a cári családot meggyilkolták.

Társaimmal együtt az volt egyetlen vágyunk, hogy haza kerüljünk. Két és fél évi szenvedés után megszöktünk a kőbányából, de elfogtak.

Kun Béla elé kerültem.

Magyarul beszélt velem és aziránt érdeklődött, hogy melyik ezrednél szolgáltam. „A 24-eseknél” — feleltem. „Ismerem az ezredet — válaszolta — ismerem a székelyeket, a Székelyföldön is alkartam

valamit csinálni, de ott nem sikerült.” Barátságban váltunk el. Kun Béla ugyan a szökéért hat hónapot adott, de meghagyta, hogy nagyon jól bánjanak velem. Újból munkába állottam, majd egész Szibériát bejártam. Voltam Irkutskban, Csitában a kínai vasút építésénél dolgoztam és végül is Permi Gubernába, vagyis Permi kormányzóságba kerültem Itt Kun Béla a kormányzó. Egy hátramenti ágyu-gyárban dolgoztam 260 magyar és román társammal együtt. Fizetést nem kaptunk, hatalmas barakkokban laktunk és élelmünkről, ruházatunkról az állam gondoskodott. A föld nem a parasztoké, terményeiket nem adhatják el, jószágokat nem vágthatják le. A búzát az állami gabonarakrtárba kell szállítani, ahonnan azt szétosztják a lakosság, a katonaság között. Hatvan deka búzát kap személyenként egy család napon-

Budapest

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

subalpin, 430 m. magas diétás gyógyintézet. — Legideálisabb ószi-téli klimatikus üdülőhely. — Intenzív magasetati insolatio. — Páratlan klímata a fővárosra. — Legelsőrangú szanatoriumi ellátást nyújt 5-6-szori diétás étkezéssel, vízkurával együtt.

252

már napi 16. — P.-161.

ta. A báromfit, a vágómarhát számon tartják, a gazda nem vághatja le és ha mégis le akarja vágni, akkor engedélyt kell kérnie arra a jegyzőtől. A gyárban nyolc órát dolgoztunk, a fennmaradó időt pihenésre fordítottuk. Nagyon sok kását, sok pityókát kaptunk.

Még mindig a burgonya székely nevét használja: nem felejtette el.

— Nem nősült meg ott, kint Szibériában?

— Nincs ott már pap, nem kell ott nősülni. Ha valaki megtetszik, az ember együtt él vele, amíg meg nem unja és aztán otthagyja. Nincs ott hites felesége az embernek, mint mifelénk.

— Hogyan jöttek el Oroszországból?

— Vágytunk már nagyon haza. Amióta elfogtak, nem kaptunk hírt hazulról, szerettük volna látni a családot, a földet Elhatároztuk, hogy akár-hogyan is, de hazajövünk.

Volt köztünk egy gyoroki származású, Bar József nevű ember, aki a gyárban a tolmács szerepét töltötte be. Ez az ember hamis igazolványt állított ki, amely szerint a gyár igazgatója 260 embernek megengedte, hogy hazatérjenek.

Igy indultunk utnak kétszázhatvanan, azzal a kockázattal, hogy lelepleznek bennünket és kiderül, hogy az igazolvány hamis. Velünk jött még egy aradmegyei ember, a világosi származású Hanga Miklós. A mult év husvétján indultunk el és azóta, másfél éve egyfolytában utazunk. Moszkvában egy hónapot töltöttünk, dolgoztunk és így szereztünk valami pénzt. Leningrádon át folytattuk utunkat, Prágába, Berlinbe kerültünk, aztán ismét kelet felé tértünk és Budapesten át érkezünk meg Romániába. Aradról irtam Bereckibe, hogy itt vagyok, pénz nélkül állok, kéregetésből élek és arra kértem őket, hogy küldjenek valami pénzt, amiből haza utazhatom. Felesésem volt, két kislányom, két lovacskám, három hold földem — nem tudom mi lett velük. Amikor elindultam, harminchat éves voltam, most ötvenöt vagyok.

A „holt lélek” hazatér. El akarja feleltetni azt a „különös közjátékot,” amely 1914. és 1918 között az emberiség történelmébe ékelődött, amely tizmillió halott és megszámlálhatatlan élő áldozatot követelt. Ujra akarja kezdeni ott, ahol 1914-ben abba hagyta: a családnál, a földnél, a két lovacskánál, amelyet egyszerűen, egyetlen szóval így jelez, hogy: Otthon...

(—r.)

Nyolcmillió lei pénzbírságra ítélte a pénzügyminiszterium egy gyulafehérvári malmot

Gyulafehérvár. Érdekes kihágás ügyében folytattak le a napokban miniszteriumi vizsgálatot egy gyulafehérvári malomnál. Az ügy előzményei még 1920—21. évekre vezetnek vissza, amikor a gyulafehérvári Johanna-gőzmalomnak, amelynek a Glück-testvérek cég a tulajdonosa, szabályos szerződése volt a román állammal, amelynek értelmében bizonyos mennyiségű búzát örültek meg az államnak. Az őrlés különböző típusok szerint történt és a mintákat az állami üzemekhez kellett beszállítani. A miniszterium delegáltja állandóan a malomban tartózkodott és ellenőrizte az őrlést. A malom szerződése 1925—26-ig tartott az állammal, amikor megszűnt.

Néhány hónappal ezelőtt a malom vezetősége elbocsájtotta szolgálatából Magyar Árpád nevű főmohárnárt, aki elbocsájtása miatt fellebbezte a gyulafehérvári malom tulajdonosait, hogy a szerződés időtartama alatt becsapták az államot, mert rosszabb minőségű lisztet szállítottak, mint amilyen az államtól kapott buza alapján maradt. A pénzügyminiszterium egyik kiküldöttje nyolc millió lej pénzbírságra ítélte a malmot, egy pénzügyminiszteriumi inspektor azonban a napokban felülvizsgálta az ügyet és a malomra nézve kedvező, új jegyzőkönyvet vett fel. Nem lehet tudni most már, hogy a két ellentétes jegyzőkönyv melyikét fogja a pénzügyminiszterium elfogadni és érvényesíteni.

B. B.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

SPORT KÖZLÖNY

Országos viszonylatban is kiemelkedő sporteseményt jelent az AMTE és a Venus közötti találkozó

Az eddigi mérkőzéseket a Venus nyerte — Sikerül a reváns?

Vasárnap kapja Arad az idei őszi évad legnevezetesebb sporteseményét, amely országos viszonylatban is hatalmas jelentőséggel bír. Ugyanis Románia sokszoros bajnoksapata, a bucaresti-i Venus fog Aradon a most erősen feljavult AMTE-val meccselni. A Venus ugyan az utóbbi időben nem produkálta azt a meggyőző teljesítményt, amit az évek hosszú során, de a csapat a pesti Weclter személyében új tréneret kapott és az új tréner új szisztémája köztudomásúlag mindenkor bizonyos visszaesést von maga után. A Venus két ízben játszott eddig az AMTE-val, kétszer győzött és a mérleg erősen aktív, hisz a bucarestiek nem kevesebb mint egy tucat góllal terheltek az AMTE hálóját és ezzel szemben az aradi piros-íketeknek mindössze csak négy gólt sikerült rúgnia, ugyanis Aradon 6:3, a fővárosban 6:1 volt az eredmény. Az AMTE csapata az idei szezonban pompásan szerepel, így Arad közönsége fokozott érdeklődéssel tekint a találkozóra. Az AMTE-nak győzelmi esélyei nem végtelenek, mert a Venus a legutóbbi CFR elleni győztes meccsén pompás formáról tett tanúbizonyságot, de ennek ellenére az AMTE hívei győzelmet várnak az együttestől. A két csapat a következő összeállításban veszi fel a küzdelmet:

Venus: Lopusneanu—Strusca, Stanoiu—Dimirescu, Actis, Eisenbeiser—Barbulescu, Valcov IV., Valcov II., Valcov III., Motoroi.

AMTE: Tyukody—Habás, Tóth—Lingurar, Dvorzsák, Szurdi—Tolán, Szinder I., Magold, Gömör, Steiner.

Az AMTE csapatában hiányozni fog Csajka, aki még mindig a Brasovia elleni meccs nyomait sínyli, azonban a brassóiak elleni meccs óta első ízben fog játszani Szurdi. Kétes Dvorzsák játéka is, szerepeltetésére csak a vasárnapi orvosi vizsgálat kielégítő eredménye után kerülhet sor, de amennyiben nem játszana, úgy méltó helyettest tud az AMTE a centerhalf posztjára állítani, a most igazolt Németh személyében, aki tehetséges játékos.

A nagy mérkőzést megelőzően az AAC komplett első csapata fog az ATE együttesé-

AMTE-pálya: 9.30 óra: Gloria ifj.—AMTE ifj. bíró: Gencsi. 11.00 óra: AMTE II.—Transylvania II., bíró: Ciungan.

Titanus-pálya: 1.30 óra: Titanus II.—Astra II., bíró: Probst. 3.30 óra: Titanus—Virtutea, bíró: Fürbacher, határbíró: Sendorf.

AAC-pálya: 10.00 óra: AAC ifj.—Egyetértés ifjusági, bíró: Goicea.

Egyetértés-pálya: 3.30 óra: Egyetértés—Astra, bíró: Pálincás, határbíró: Morócz.

Transylvania-pálya: 3.30 óra: AVMSE—Crisana, bíró: Kalmár, határbíró: Varga.

Olimpia-pálya: 1.30 óra: Olimpia II.—Gloria II., bíró: Vidák.

Tricolor-pálya: 1.30 óra: Unirea II.—Tricolor II., bíró: Ciorogariu.

Soimi-pálya: 10.00 óra: Soimi ifjusági—Olimpia ifjusági, bíró: Uj.

Pécska-pálya: 3.30 óra: Juventus—RAC, bíró: Polareczky.

Kurtics-pálya: 3.30 óra: Frontiera—Vuturul, bíró: Páli.

O A TAC ELSŐ TURAVÉRESEGE. A temesvári TAC csapata pénteken délután Konstantinápolyban a török bajnok, FENER BAGSE-val mérkőzött és 3:1 (2:1) arányban vereséget szenvedett. Ez a TAC első veresége az idei turán. A TAC vasárnap Konstantinápoly válogatottja ellen veszi fel a küzdelmet.

O A Beogradsky Pesten. A kitünő begrádi csapat, a BSK december 3-án Budapesten fog vendégszerepelni, ahol mint Belgrád válogatottja Budapest reprezentatívjai ellen fogja felvenni a küzdelmet.

O Argentina is igényt tart az 1940-es Olimpia megrendezésére. Argentínában nagy előkészületeket tesznek — Buenos-Airesben 100 ezer nézőt befogadó stadiont építenek — mert remélik, hogy az 1940-ben eldöntésre kerülő XIII. olimpia megrendezésének jogát Argentínának juttatják. A derék argentinok nem számítanak arra, hogy a berlini olimpia után megrendező olimpiai játékok jogáért egyforma eséllyel versenyez Róma és Tokió. Nem valószínű, hogy a két hatalmas sportkulturájú nemzet mellőzésével éppen Argentínát biznák meg az 1940. olimpia megrendezésével.

Diagonoktek Aradra az olcsó Wimpasing

HÓCIPOK, az elárúsítása már megkezdődött az

EGRA, ez előtt RECLAM cipőáruházban

Str. Metianu v. Forray ucca 9. ARAD. Sziveskedjék a pontos címre ügyelni, csakis Orbán cukrászdával szemben. Vásárlás előtt tekintse meg kirakatainkat és választékainkat. 4183

vel játszani. Mind a két csapat szerepeltetni fogja az új akvizícióit és ezeknek figyelembevételével a két együttes a következő összeállításban fog játszani: AAC: Endreffy—Lijács, Varjasi II.—Ködmön, Szabó, Régnér—Mezey, Simon, Perneky, Ianovits, Kovács. — ATE: Bosnyák—Mihály, Dragán—Nagy, Zanoni, Csányi—Cucula, (Polareczky), Fritz, Csipai, Bellai, Körösladányi.

A II. osztályban teljes forduló bonyolítanak le, amelyek közül a Frontiera és a Vuturul közötti bír nagyobb érdeklődéssel. Az ifjusági bajnokság szorgalmasan folyik, ugyan csak ez vonatkozik a szövetségi díjmérkőzésekre.

Bíródelegálások

Gloria-pálya: 8.30 óra: Hakoah II.—ATE II., bíró: Ughriu. 10.00 óra: Astra ifj.—Tricolor ifj., bíró: Marita. 1.00 óra: AAC—ATE, bíró: Schneider. 2.45 óra: Venus (Bucaresti)—AMTE, bíró: dr. Morar Teofil (Nagyvárad), határbírók: Tomi és Ipsilanti.

Unirea-pálya: 11.30 óra: Unirea ifj.—Hakoah ifj., bíró: Gábor. 1.30 óra: Fortuna—Banatul, bíró: Vulpe, határbíró: Vecsernyés. 3.30 óra: Victoria—Patria, bíró: Karlich, határbíró: Sasu.

O Gyenge a Davis Cup nevezése. Az 1934. Davis Cup nevezései eddig gyengén sikerültek, csak Franciaország, Németország, Ausztria, Svájc, Olaszország, Csehszlovákia adták le eddig nevezéseiket. Az érdeklődés feltűnően megcsappant. A Davis Cup új rendszerében látják a hibát, hogy az idén sokkal kevesebben jelentkeztek.

O Az Ujpest az argentin bajnokságot ellen. Ujpest és az argentinai ligabajnok River Plata mérkőzést akarnak létrehozni december végére Portugáliában. Mindkét csapat turán lesz ekkor és találkozásukat már is nagy várakozás előzi meg.

O Románia—Jugoszlávia döntetlen esetén Románia is bekerül a döntőbe. Ha döntetlen lesz a Románia—Jugoszlávia világbajnoki selejtező mérkőzés, akkor mindhárom ország, tehát Svájc is bekerül a világbajnoki döntőbe — így határozott a FIFA végrehajtóbizottsága.

O A Hellas megismétli a multheti nagyszerű tancos teadélutánját. Beszámoltunk arról az őszinte sikerről, amely a Hellas klub tancos teáján volt. A vezetőség most a multheti mintára megismétli a teadélután, azzal a különbséggel, hogy a bridzsezőknek is kedvében járnak. Ugyanis legutóbb panaszkodtak a bridzsezők, hogy a zene zavarólag hat és akadályozza a játékot; most a játékosok teljesen el lesznek különítve. A vezetőség arra számít, hogy a megismételt teadélután sikere semmiben sem fog elmaradni a múlt vasárnapitól.

Szerencsés sorsjegyet keres? az **ILIESCU-** bankházban találhat.

O Jackson nyolcezer fontot veszített az Arsenal. Az Arsenal eladja kétezer fontért Jacket, egykori híres csatárját, akit annakidején tizezer fontért vásárolt. A csatár új klubja a harmadosztályú Charlton Athletic lesz, amely mindenáron be akar jutni a második osztályba és ezért nagyáru vásárlásokat végez. A Charltonnak könnyű dolga van, mert két mecenást is kapott egyszerre, a Glikstein-fivérek 30.000 fontot adtak a klubnak játékosvásárlások céljára.

O A Sparta nem megy Dél-Amerikába. A prágai Sparta több meghívást kapott Dél-Amerikából 1934. nyarára, azonban nem fogadhatja el a meghívásokat, mert játékosait a válogatott rendelkezésre kell bocsátania a világbajnokságok idején. A Sparta vezetési ügy tervezik, hogy 1935 nyarára kötik le csapatuk számára a délamerikai turát.

O Iskolák közötti mérkőzés Aradon. Ma délután a Gloria-pályán iskolaközötti mérkőzés volt. A kereskedelmi fiúiskola játszott a tanítóképző csapatával. Eredmény 6:0 (4:0) a kereskedelmi iskola javára. Góllövők: Draga 3, Tudor, Szida és Pariol.

Hölgyeim!

a bunda saison közeledik. — Bundák divatszinekre való festését, régi szőrmék feltámasztását vállaljuk, vörös rókából ezüst és kékrókat készítenk, szakképzett vegyészmezők vezetésével

„STAR” Első román prémfestőde

Mairovitz Imre,

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3851

A Magyar Párt felhívása

Arad magyar választóihoz

Az aradi Magyar Párt elnöksége a választói jelentkezésekkel kapcsolatban a következő felhívást intézi Arad magyarságához:

FELHÍVÁS.

A választói törvény idevonatkozó intézkedése folytán az érvényben lévő választói névjegyzékek kiigazítása minden év december havában történik meg. A törvény ezen intézkedése tehát magával hozza azt, hogy mindenki, aki nincsen felvéve a választók névjegyzékébe, a 21 éves életkorát betöltötte és

1. állampolgársági igazolvánnyal,
2. személyazonossági igazolvánnyal — mely több mint 1 éves aradi lakást bizonyít — rendelkezik és azok a nők, kik ezeken kívül igazolni tudják, hogy:

1. legalább 4 középiskolai képesítésük van, vagy
2. valamilyen jótékonyági egyesület vezetőségének tagjai, vagy

3. hadi kiténtetésük van, vagy
4. hadiözvegyek, december hónap folyamán a városháza 94-es számú szobájában kérhetik a választói névjegyzékbe való beiratásukat.

Munkatorlás elkerülése érdekében a Magyar Párt elnöksége felhívja az aradi magyarság azon tagjait, kik a fenti kellekekkel rendelkeznek és választói joguk nincsen, hogy még december havának bevétele előtt a párt irodájában — Str. Romanului (v. Zrinyi-u. 8. sz. alatt) — e jog megszerzése végett okmányaikkal már most és naponként d. u. 2 óráig jelentkezzenek, ahol is az erre irányuló kérelmet részükre készséggel és díjtalanul el fogják készíteni.

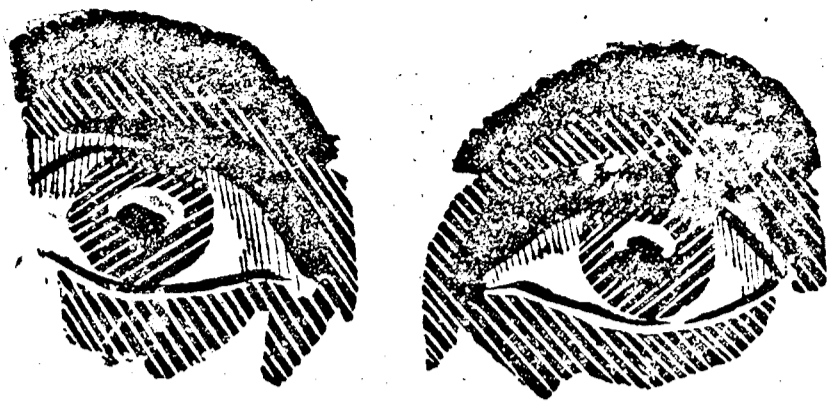
Miután a választói jog megszerzése és annak gyakorlása az állami kötelességen kívül magyar kötelesség is, felkérjük azokat a magyar szülőket, kiknek 21 éves életkorát betöltött gyermekeik vannak, hogy a jog megszerzése céljából gyermekeiket a pártiroda felkérésére serkenteni sziveskedjenek.

Elnökség.

Szerkesztői üzenet

„Hadi árva”. Ha valóban tehetséget érez magában a filmszínészet iránt, akkor iratkozzon be egy színésziskolába. Ha elvégezte tanulmányait esetleg alkalma lesz a filmhez kerülni. Nagyon sokat kell még azonban tanulnia addig, amíg hangozófilm elhelyezkedhet és ott érvényesülhet is.

Szemlátomást

rohamosan közeledik

NOVEMBER 9,

amely napon kezdődik

AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK ÚJ HUZÁSI SOROZATA

AKI bizik szerencsecsillagában...

AKI gondtalan életet óhajt...

AKI boldognak akarja látni családját...

... határozza el magát azonnal a döntő lépésre és
vegyen osztálysorsjegyet bármelyik árusítóhelyen

Egy egész sorsjegy: 1000 lej	$\frac{1}{4}$ sorsjegy: 250 lej
$\frac{1}{2}$ sorsjegy: 500 lej	$\frac{1}{8}$ sorsjegy: 125 lej

Szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjegyek

SORSJEGYET még négy napig vehet és azután milliomos lehet
Mert szerencséje csak akkor lesz, ha sorsjegyet **SÁNDOR IVÁN & TÁRSÁNÁL VESZ,** Arad, Bul. Reg. Maria 18. sz. Telefon 132

A „Banca Romana“ Bukaresti főkelektor sorsjegyeit Aradon a **Wagons Lits-Cook Menetjegyiroda** árusítja a Minorita palotában.

Életbelépett Bucurestiben az automata telefonrendszer

A telefonszolgálat felemelte a telefondíjakat

Bucurestiből jelentik: A pénztárról szombatra virradó éjszaka 12 órakor lépett életbe a fővárosban az automata-telefonok rendszere. Ez alkalommal a tarifát husz százalékkal felemelték: az eddigi 5000 lejés előfizetési-díj a jövőben 6000 lej lesz. Szabadfoglalozásuk 5400 lejt, kiskereskedők és kisiparosok 10.000 lejt fizetnek az eredetileg tervezett 10.200 lej helyett (?). A telefon átszerelési díja 850 lej lesz a jövőben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Lejárt a városi háztulajdonosok moratóriuma — 150 váltóóvás volt Aradon

Sok váltót kiméleltől nem ovaoltak a bankok — Országos konverziós pénzügyi intézet alapításának tervét vetették fel

E hó 3-án, pénteken járt le a városi és községi háztulajdonosok javára érvényben volt moratórium, amelynek ideje alatt tudvalevően nem lehetett árveréseket tartani és általában megtiltotta a törvény az ingatlanokra folyósított bekebelezett kölcsönök behajtását. Az adósok azt remélték, hogy a kormány rendeletileg fogja meghosszabbítani a moratóriumot, de ez nem történt meg, ezért a november hó 1-3-án lejárt és kezések aláírásával ellátott váltókat meg kellett óvatoltatni, ellenkező esetben a zsírások kiestek a kötelezettség alól. Az Aradi Közlöny érdeklődött az aradi pénzügyi intézetről, hogy az adósok milyen mértékben tettek eleget a moratórium lejáratakor esedékessé vált fizetési kötelezettségeiknek és mennyi váltó került óvatolásra?

Egy régi aradi pénzügyi intézetről az aradi háztulajdonos-adósok közül mindössze nyolcan nem rendezték tartozásukat, azaz nem tettek egyezségi ajánlatot.

Egy másik régi pénzügyi intézet, amelynek Aradon és az egész országban igen nagy üzletköre van, pénteken körülbelül ötven váltót óvatoltatott meg. E váltók elfogadói nem tettek egyezségi ajánlatot 3-5 évi adósságtörlesztésre — mint ahogy azt a konverziós törvény előírja — továbbá részleteket vagy kamatokat sem fizettek. A bank vezetősége úgy nyilatkozott az Aradi Közlöny munkatársára előtt, hogy több váltót is óvatoltathatott volna, de ahol a jelzálogbekebelezésen kívül még más igen jó garanciák is vannak, ott költségkímélés szempontjából nem adta át a közjegyzőnek a váltót, hanem ügyvéd útján még egyszer felszólítja az adóst és ha ezután sem rendezi tartozását, akkor a bíróság útján hajtja be a követelést.

Aradon csak 150 váltót óvatoltak november 1-3-ika között, tehát megállapítható, hogy az aradi adósok mindenképpen eleget akartak tenni fizetési kötelezettségeiknek és csak azoknak váltói kerültek a közjegyzőkhöz, akiknek anyagi helyzete lehetetlenné tette a tartozás részletekben való kifizetését is. Az aradmegyei háztulajdonos-adósok tartozásrendezéséről az aradi intézetek még nem kaptak értesítéseket.

A mezőgazdasági konverziós törvény által védett adósok váltói csak december elsején válnak esedékessé, tehát azoknak elfogadói e hó 30-ig rendezhetik tartozásukat. Itt említjük meg, hogy az Argus tegnapi számában egy régi földbirtokos felvetette a konverziós bank alapításának gondolatát, mert szerinte a hatalmas alaptőkével megszervezendő új pénzügyi intézet támogatásával könnyen rendezhető volna a földbirtokosok adóssága. A közgazdasági közvélemény ezzel szemben megállapítja, hogy Romániában máris tulsok pénzintézet van és azokból kilencszázat teljesen megbénított a konverziós törvény, harmincegyven banknak megfelelő tőkére volna szükség, hogy ismét teljesen aktívá váljon. Ezért tehát felesleges a rendelkezésére álló tőkét újabb pénzügyi intézetbe fektetni, hanem inkább a két évvel ezelőtt elrendelt moratórium miatt tönkretett hitel feltámasztására kellene az összes gazdasági tényezők bevonásával erőteljes akciót indítani.

Aradhegyalja felerészén jól szüreteltek

Aradhegyalján a szőlősgazdák legnagyobb része befejezte a szüretet. Amint az előre látható volt, az idei szőlőtermés úgy minőségileg, mint mennyiségileg meg sem közelíti a tavalyit. A peronoszpóra óriási pusztításokat vitt végbe a hegyaljai szőlőkben. A gazdáknak általában az volt a véleménye, hogy a hűvös időben nem fejezhet a peronoszpóra veszélye és tekintélyes részük elodázta a permerezést. Egyetlen meleg éjszaka azonban elég volt ahhoz, hogy leszálljon a köd és hogy a peronoszpóra megtámadja a szőlőket. Amint a szüreti eredmények mutatják, a termést csak ott sikerült megmenteni, ahol az időjárásra való tekintet nélkül, idejében elkezdtek a permerezést és a szőlőt állandó gondozásban részesítették.

Gyorktól elindulva egész Borossebesig minimális a szőlőtermés. Ménes, Paulis, Baracka és Radna vidékén a szőlő egy részét sikerült megmenteni és itt már elég jól szüreteltek, amelynek minősége kielégítő. Előfordult, hogy 6 holdas szőlőn 180 hektoliter, 1 holdon 18 hektoliter bor termett, de viszont olyan eset is volt, hogy négy és fél holdon csak 42 hektoliter kaptak. Szakvélemények szerint úgy a szőlő, mint a bor árában a közeljövőben emelkedés várható, annál is inkább, mert nemcsak Aradhegyalján, de az ország többi részein is hasonló a termés, ami a kínálat csökkenését vonja maga után.

— Október 31-ikén lejárt a régi italméresi engedélyek beszolgáltatásának határideje. A régi italméréseknek ujakra való kicserélése végett kiadott miniszteri rendelet alapján, az aradi és aradmegyei 1200 italmérőnek október 31-ig kellett volna régi engedélyt visszahozni a pénzügyi palotában működő monopóliumhivatalhoz, amely eismervényt ad a beszolgáltatott engedélyekről és ezek az átvételi eismervények mindaddig helyettesítik az italméresi engedélyt, amíg a monopólium vezérigazgatója újat állít ki helyettük. Caba Gyula pénzügyigazgató szombaton kijelentette előttünk, hogy tudomása szerint, nem mindenki tett eleget a rendelkezésnek és akik még mindig nem adták vissza becserezendő italméresi engedélyüket, azok viselik a késedelem következményeit.

— Aradmegyei hitközségek leszállított illetékegyenérték-adója. Az aradi pénzügyigazgatósi palota második emeletén november 2-ikán kezdődtek az illetékegyenértékadó ellen beadott fellebbezési tárgyalások, Popescu törvényszéki tanácselnök elnökelete alatt. A kincstárt Caba Gyula adminisztrátor és Dajbukát szolgálati főnök képviselték. A bizottság több aradmegyei hitközség fellebbezését tárgyalta az ingatlanok után kivetett illetékegyenértékadó miatt s helyt adott a kérelmeknek és leszállította a hitközségek adóját.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI
VICHY CELESTINS

VESE és HOLYAGBANTALMAK, KOSZVÉNY, GUKORBAJ, ARTRITISZUS GYÓGYÍTÁSÁRA
VICHY GRANDE-GRILLE MÁJBÁJOKNÁL és BÉBANTALMAKNÁL
VICHY HOPITAL GYOMOR és BÉLBANTALMAK esetében

VEZÉRKÉPVISELŐ: FILIPPE FINKELSTEIN, BUCURESTI Str. Câmpineanu 20.

Az új adókönyv rejtelméi

Az egyik aradi adóhivatal már forgalomba hozott néhány új adókönyvet, amelyet a kincstár 5 lejért árusít. Az új adókönyv átvizsgálása után a hozzáértők megállapították, hogy az nemcsak a laikusok számára, hanem még a szakképzett könyvelőknek is rejtély, mert csak azok ismerik ki magukat benne, akik a különböző adók elkönyvelését végzik. A hat széles oldal terjedelmű adókönyv tulajdonképpen kicsinyített másolata az állami adóhivatalokban felfektetett nagy adókönyveknek, amelyeknek vezetéséhez tudvalevően csak azok értenek, akik erre szakképzettséget szereztek.

A lapok az 1933-1934. és 1937-1938. adóévek számára készültek, tehát a könyvet öt évi használatra szánták. Ha ez idő alatt esetleg megváltoztatják a pénzügyi törvényeket és az adófizetés rendszerét, akkor természetesen használhatatlanná válik és ismét új kibocsátású könyveket kell venni az adózóknak. A most forgalomba került, körülbelül tízmillió kis adókönyv végeredményben ötven millió lej kiadást okoz tízmillió adózónak, holott a néhány évvel ezelőtt kibocsátott könyvek lapjai még mindig nincsenek elhasználva. Ezt az ötven millió lejt sokkal jobb célokra is lehetett volna fordítani, vagy pedig a tízmillió adókönyv elkészítését az országban működő összes jelentősebb nyomdák között felosztani, amelyek súlyos adóterhek alatt roskadoznak, nem pedig annál a vállalatnál készíttetni, mely — autonom üzem lévén — nem vesz részt a közterhek viselésében.

Mivel az adózás nem teveszthető össze a politikával, azért Románia kisebbségei jogosan elvárhatták volna, hogy az ő nyelvük is szerepeljen az állam nyelvével, mert így az ország minden adófizetője azonnal meg bírná alapítani a könyvből, hogy milyen adónemekkel és mennyi összeggel terheltek meg és mennyi az adóhátraléka? Az új adókönyv ugyanis annyira szakkifejezést tartalmaz és beszállítása annyira komplikált, hogy annak megértése még a román anyanyelvűeknek is fejtörést okoz.

— Deviza- és valutaárfolyamok. Zürichi nyitás: Berlin 123.10, New-York 3.33, London 16.16, Páris 20.20, Milánó 27.17, Prága 15.33, Belgrád 7. Bucuresti 3.05. (Bucuresti-i jelentés szerint 3.08.) Bécs 72.77. (Magánkurzus 58.) — Bucuresti-i valutaárak: Francia frank 6.60-6.90, svájci frank 32.55-33.40, belga frank 23.50-23.80, angol font 532-534, líra 8.80-9.25, dollár 112-122, márka 39.80-41.50, csehszlovák 4.95-5, pengő 23-24, osztrák schilling 20-22, dinár 2.20-2.50.

— Aradi birtokcsere. Mocuta Miklós és neje eladták a Birkás-düllői 155 □-öles telket 16.000 lejért Szilágyi Pál és nejének. — Kövesdi Gyula eladta a Str. Legionarilor 1. számú 167 □-öles házhelyet 20.000 lejért Schoffan Matildnak — Radulescu Miklós eladta a Libás-düllői 278 □-öles telket 2500 lejért Serban Györgynek. — Radieff Illyés eladta a Str. Pionerilor 218 □-öles telket 12.000 lejért Nicola József és nejének. — Dr. Ciuhandu György eladta a Str. Cetatea Veche 192 □-öles telket 35.000 lejért Schmidt Józsefnek. — Kiss András és neje eladták a Calea A. Saguna 137. számú házat 140.000 lejért Finster András és nejének. — Österreicher Irma eladta a Purgiy I. ucca 136. sz. házat 160.000 lejért Rényi Józsefnek.

— Lapunk szombati számának közgazdasági rovatában a Mezőgazdasági Kamara működéséről szóló cikkbe sajtóhiba miatt az alábbi szavak kerültek: „A mai napon Purgiy László mintagazdaságának csaknem egész buza-állományát megvették”. Megállapítjuk, hogy a szóronyai mintagazdaságnak nem buza, hanem bika-állományát vették meg a regálygyepek.

Gyümölcsfatermelők!

Mentsétek meg gyümölcstermelő fáitokat az Aspidiotus perniciosus-tól, s más kártékony rovaroktól, melyek elárasztják kertjeiteket, ellenszer: polysulfur **REUSCA** preparatummal kombinálva. — Speciális kezelés **ŐSZI és TÉLI** idényben.

Prospektust küld: **Fabrica de produse ohimice**

JEAN MAVROJANNI, GALATI

388 Str. Lascar Catargi 2.

Aradi kereskedő és feleségének családi háborúja a Legfelsőbb Semmitőszék előtt

Válóper — bűnyügi bonyodalmakkal. — A visszakövetelt hozomány

Egy aradi kereskedő bonyodalmakkal és izgalmas küzdelmekkel teli válóperében hozott tegnap végső ítéletet a bucaresti-i legfelsőbb semmitőszék. A válóper 1930. augusztusában indult meg, amikor is *Gidáli Sámuel* aradi kereskedő felesége beadványt intézett az aradi törvényszékhez és kérte a válás kimondását, azon a címen, hogy *férje rosszul bánik vele*. Keresetében *Gidáliné* elpanaszolta, hogy nem mulik el egyetlen nap viharos jelenetek nélkül, úgy hogy élete elviselhetetlenné vált. Az aradi törvényszék tanuk egész sorozatát hallgatta ki, majd ítéletében *elutasította a keresetet, azzal az indokolással, hogy Gidáliné a legutolsó sértés után még több napon át együtt-élt férjével ami megbocsátásnak számít.*

Néhány hónap múlva a temesvári tábla elé került a válóper. A tábla előtt az asszony jogi képviselője azt igyekezett bizonyítani, hogy *Gidáliné részéről nem történt semmiféle megbocsátás, csupán azért maradt még néhány napig együtt férjével, mert megvárta, amíg üzleti körülményre indul, hogy gyermekét és a tulajdonát képező butorokat nyugodtan elvihesse.* A temesvári tábla elfogadta ezt az indokolást és *kimondotta a válást a kereskedő hibájából.* Ekkor a férj nyújtott be fellebbezést a bucaresti-i legfelsőbb semmitőszékhez, amely tegnap foglalkozott az ügyvel. *A semmitőszék elutasította az aradi kereskedő fellebbezését és jögerős döntést hozott, amelyben Gidáli hibájából mondotta ki a válást, egyben pedig az asszony és gyermeke részére havi 1800 lej tartásdíjat állapított meg.*

A férj és feleség közötti harc azonban ezzel még nem fejeződött be, mert az ügynek bűnyügi fejleményei is vannak. Az uriaszony ugyanis visszakövetelte 200 ezer lejes hozományát, amelyből a kereskedő annakidején házat vásárolt Aradon. Miután *Gidáli* nem tett eleget a követelésnek, felesége *feljelentést tett ellene. A feljelentésben azt állította az uriaszony, hogy férje eladta a házat.* Az aradi törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem igazolták be a vádat és *felmentette a kereskedőt.* Az uriaszony képviselője a temesvári táblához fellebezett, amely megsemmisítette az aradi törvényszék ítéletét és új eljárást rendelt el.

Reier Etelka, Reier Eleonóra, férj. Roth Izidorné, Reier Margit, férj. Erős Andorné, fájdalomtól megtört szívvvel jelentik úgy a maguk, mint a rokonság nevében, hogy forrón szeretett édesanyjuk.

özv. Reier Sámuelné

f. hó 4-én este 7 órakor, hosszú szenvedés után, életének 80-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 3 órakor lesz az aradi izraelita temető halottsházából.

Béke poraira!

Arad, 1933. november 4.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, NOVEMBER 5.

Bucuresti, 10: Közvetítés Kolozsvárról az ottani gör. kel. katedrális felszentelése alkalmából. 11.45: Vallásos zene. 12: Gramofonlemez, Wagner művei. 13: Déli zene. 14: Hírek. 14.15: Könyv zene. 17: Felolvasás. 17.15: Román zene. 18: Marcu-zenekar. 19: Felolvasás. 19.15: Marcu-zenekar. 20.20: Énekhangverseny. 20.45: Heti krónika. — 21.30: A téli sportról. 21.45: Mozart: „Varázsfuvola“, opera. Közv. Clujról. — Budapest I. 10.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Róm. kath. istentisztelet. 1.20: Bura Károly és csigányzenekara. 3: Gramofonlemez. 4.45: Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekara. Régi magyar operettrészletek. Közben: 5.30: „A szülő és a lecke“. (Köznevelődési előadásorozat.) 6.40: Vidám est a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 8.45: Móra Ferenc előadása. 9.15: Operettrészletek. Előadja Köszegi Teréz, Rösler Endre és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Születésnap kb. 10.15: Sporteredmények. 11: Hírek. 11.15: Guttenberg György jazz-zenekara és Veres Lajos cigányzenekara az Ostende-kávéházból. Kalmár Pál énekszámával. — Bécs, 9.30: Gramofon. 13: A bécsi szimfonikusok hangversenye. 16.45: Kamarazene. 18.15: Pfleger-fuvószekar. Dalok, indulók és bécsi dalok a régi időkben. 20.20: Rünger Gertrud alténekesnő. 21: Jarno: Az erdészlány, 3 felvonásos operett. — 23.15: Haupt-zenekar. — Belgrad. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 14: Népdalok. 16: Aranicki-zenekar. Népzene. 16.30: Puccini: Pillangókisasszony, gramofon. 20: Népdalok. 20.50: Beethoven: Trió. Utána cigányzene, majd tánclemez. — Berlin. 17: Délutáni zene. 18: Karének Magdeburgból. 18.20: Könyv zene. 19.25: Könyv kamarazene a XVIII. századból. 20.30: Hangkép. 21.05: Rádiózenekar. 23: Hírek, majd 2-ig tánclemez. — Brünn. 10: Léderer M. régi olasz dalokat énekel. 10.55: Schrammelzenekar. 16: Weinberger: Svanda, a dudás, 2 felvonásos opera. 18.45: Gramofon. 19: Német óra A vojkoicei paraszt fuvószekar játéka. 20.05: Harmonikázás. 21.10: Népfuvószekar. Hamburg. 21: Filharmonikusok keringő- és operettestje. — Leipzig. 7.35: Gramofon. 11.15: Női énekkar. 13.05: Déli zene. 16.35: Ifjúsági zene. 17.10: Fuvós zene. 19.20: Kabaré. 21: Operettrészletek Schumann szoprán és Lichtenberg tenorral. Utána: Tánczene. — Pozsony. 11: A bécsi Dvorzsák-dalegylet hangversenye. 17: Délutáni zene. — Varsó, 13.15: A filharmonikusok iskolai hangversenye 15.25: Gramofon. 16.20: Szalonzenekar. 18.15: Nowowiejski: Lengyel lakodalmak, a rádiózenekar előadásában. 19.40: Mech énekesnő áriaestje. — 20.50: Három revücsillag a rádióstudióban. 23.25: Kávéházi tánczene. — Róma. 18.15: Hegedű-, bariton-, szoprán- és gitárverseny. 21.45: Vegyes hangverseny. I. Ajello csellóművész játéka. II. Livi Emil tenorista énekel. III. Ajello csellóművész játéka. 22.45: Martini: Mattutino, 1 felvonásos vígjáték.

PHILIPS

HÉTFŐ, NOVEMBER 6.

Bucuresti, 13: Vegyes lemez. 14.45: Könyv lemez. 18: Rádiózenekar. 19.15: Pavalescu énekesnő hangversenye. 19.30: Rádiózenekar. 20.20: Gramofon. 21: A Szarvas-vonósnégyes játéka. Beethoven: E-moll vonósnégyes. 21.45: Petala Mia dal- és áriaestje. — 22.45: Griua Th. zongorázik. 22.45: A rádió népzene-kara, Román zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. — Közben: Gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Haris Győző vokálkvartette. 2.30: Országos Postászenekar. 4.30: A rádió diákifőőraja. 5: Asszonyok táncsadója. 6: „Munkahét“. 6.15: Weidinger szalonzenekar. 7.30: Terecsényi György elbeszélése. 8: Konczné-Keömley Blanka énekel, zongorán kíséri Kazacsay Tibor. 8.30: A Filharmonia Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. Utána kb. 11: Hírek, időjárásjelentés. Majd: Hetényi-Heidberg, Albert—Buda-y Dénes—Sebő Miklós triója. 12.15: Cigányzene. — Bécs. 11.20: A vadászatról szóló zeneművek. 12.30: Paraszttáncok lemezen. 13: Rádiózenekar. 16.55: Francia operalemez. 17.30: Ifjúsági zene. 18.25: Lorenz hegedűművész játéka. 20: Bécsi szimfonikusok. — 21.55: Bécsi szimfonikusok. 23.20: Tánczene. — Belgrad. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.30: Roward Reginald amerikai dalokat ad elő. 20: Rádiózenekar. 21.30: Operaközvetítés a Nemzeti Színházból. — Breslau. 7.35: Reggeli zene. 9.30: Vidám lemez. 12.50: Szórakoztató zene. 15.10: Chopin:

Tőkebefektetésre

kiválóan alkalmas ingatlanokat, ugymint:

házakat, telkeket, továbbá

földet, szállót, stb.

a legkülönbözőbb árak mellett ajánl megvételre.

Pénzkölcsönöket

ingatlanokra első helyen való betáblázásra, biztosíték ellen

folyószámlára áru Lombardhitelt folyósított.

Bankkönyvek, adókönyvek

(Bon de impozit)

vételét, eladását

közvetíti:

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi Irodája, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2., I. emelet. — Lakás ugyanott.

Keringők. Schumann: Humoreszk. 17: Szórakoztató zene. 20: Strauss János hangverseny. 21.10: Könyv zene szoprán- és tenordalokkal. Utána: Zegeri orgonaművész játéka a Kristóf-templomból. — Kassa, 12.30: Gramofon. 13.30: A 32. gyalogezred zenekara. 14.30: Gramofon. 18: Cigányzene. 19.20: Gramofon. — Königsberg. 7.35—9: Szórakoztató zene. 12.30: Állástalano-k könnyű zenéje. 14.30: Gsajkovszkij-lemez. 17: Szórakoztató zene. 19.25: Poguttke vidám csinjei. — 21.10: Leisner Emmi Schumann- és Strauss Richard-dalokat énekel. 21.50: Kis rádiózenekar. — Miláno, 18.10: Balaiajka. 20.40: Gramofon. 21.15: Kivánság-hangverseny. 22.15: Egyfelvonásos vígjáték. 22.45: Chiti hegedűművész játéka. 23.30: Tánclemez. — Pozsony, 11.10: Délelőtti zene. 12: Gramofon. 18.20: Gramofon. 19.05: Zathureczky Ede hegedű. 21.35: A rádiózenekar hangversenye Igl szőlislával. — Varsó. 13.05: Gramofon. 16.55: Szalonzene. 18.20: Micewski zongoraművész. 19.20: Új operettek lemezei. 21: Mozart: Szókratész a szerályból, operett. Utána: Cigányzene.

KEDD, NOVEMBER 7.

Bucuresti, 13: Gramofon. 14.15: Könyv lemez. 18: Ionescu-zenekar. Vegyes zene. 19.15: Ionescu-zenekar. 20.20: Gramofon. 21: Vasilin Maxim énekel. — 21.20: Szimfonikus hangverseny. 22.15: Singer-szimfonikus zenemű. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Gramofonlemez. 2.30: Szervánzky szalonzenekar. 4: „A szabad idő egészséges felhasználása“. 5: „Elzárás a ma történelmében“. Császár Béla előadása. 6: „A szomjúság“. Tótvölgyi Elemér dr. előadása. 6.39: Zeitinger Jenő zongorázik. 7: Francia nyelvtanítás. 7.20: Bura Sándor és cigányzenekara. 8.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Bizet: „Carmen“. Az előadás után: Roósz Emil szalonzenekara a New-York kávéházból. Közben: Antonio Widmar olasznyelvű előadása. Bécs. 12.30: Rádiózenekar. 14.10: Művészelemek. 16.55: Karének-lemez. 18.20: Schmedes Dagmar szoprán-éneke. 20: Az 5. gy. e. zenekara. 21: Bittner: A hevíltó (Der Bergsee) opera egy előjátékban és két felvonásban. 23.50: Tánclemez. — Belgrad. 12: Rádiózenekar. 13.35: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 21.40: Csai-kovszkij: VI. szimfonia lemezen. — Daventry, 23.23: Strauss O.: Varázskeringő, operett. — Kassa, 12.30: Déli zene. 14.35: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19.20: Gramofon. — Königsberg. 12.30: Déli zene. 14.05: Könyv lemez. 16.30: Zenés gyermekjátékok. 19.25: Minne-dalok, mesterdalnok, népdalok. — 21.15: Nicolai: A windsori vig nők, vígopera. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Déli zene. 15.30: Szoprán- és zongoraszólok. 17: Délutáni zene. 19: Közveti nyilak lemezen. 21.10: Bizet: „Carmen“

Ha övszer — akkor legyen „OLLA“ a világmárka.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

HÁZASSÁG.

ARVALEANY VAGYOK, birtokos családbeli, természetűek. Existenciával bíró férfiak, vagy olyanok, akik benő-sülönnek, irjanak bizalommal **NAGY JENŐ** huszonnyolc éves önműködő házassági iródjához, Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b. 334

NYUGODJÁKÉPES férfi, magánvagyonnal bír, nőst. ne. Gyermekszerszerő hölgynek továbbadással sz. gál: **NAGY JENŐ** Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/b. 335

JÓ POZÍCIÓBAN LÉVŐ

nyugdíj jogosult tisztviselő

házaság céljából megismerkedne keresz-
tény 28-35 éves hajadonnal vagy gyer-
mektelen úrnővel. Levelet „Főtisztvi-
selő” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-
jába. 4180

ALKALMAZÁS.

NEMET kereskedelmi levelezés perfekt,
önálló és megbízható ajánlkozik. Címeket
az Aradi Közlöny fiókiadó,ába kér. 4145

JÓBIZONYITVÁNNYAL 2 mindenes fel-
vétetik Cím v. Weitzer-ucca 3. I em-
jobb. 4144

FILMÜGYNÖK alkalmazást nyerhet fil-
mek elhelyezésénél. Cím az Aradi Köz-
löny kiadó,ában. 4179

CIPŐFELSŐRÉSZKÉSZÍTŐ tűzőnővel
együtt azonnali elhelyezkedést nyerhet
Kaufmann borkereskedés Chisinau-Cris
(Kisjenő.) 4164

KERESEK mindenes főzőnőt jó bizonyít-
vánnyal 15-re Bulv Regele Ferdinand
22. II em. jobbra. 4185

LAKÁS.

KETSZOBAS, fürdőszobás barátságos la-
kás, olcsón kiadó. Calea Saguna 28. 4136

MODERN kétszobás, fürdőszobás lakás,
azonnal kiadó. Cím: Czitrom, v. Hajó-
ucca 36. 4123

KÖZELBEN uccai, udvari egyszobás la-
kások mellékhelyiséggel, újonnan festve,
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhi-
vatalában.

MODERN háromszobás lakás, újonnan
épült házban, központi fűtéssel, törvény-
szak közelében, azonnal kiadó. Bővebbet
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SZÉP butorozott szobát fürdőszoba hasz-
nával belvárosban keresek Cím: Va-
telin-levár Str. Dorobantilor 14. 4148

KERESEK BUTOROZOTT SZOBÁT v.
Boros Béni-tér környékén esetleg teljes
ellátással. Címeket az Aradi Közlöny
kiadó,ájába kérek 4146

AZONNALRA kiadó a volt Flórián-ucca
83. szám alatt kétszobás konyhás lakás
összes mellékhelyiségekkel. 4178

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen
közelében 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny
fiókiadó,ájában, a Minorita templommal
szemben. 800

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadó-
jában, a Minorita templommal szemben.

Kiadó I-ső omeleti négy
szobás modern
lakás. Salacz-u. 9.
sz. Bővebbet a házimesternél. 4153

Idősebb urinó

keres állásban levő lakótársnőt
szépen berendezett uccai laká-
sába. — Megtekinthető délután
3-ig. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 4143

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JUTANYOSAN ELADÓ haláleset miatt
jóságban levő kovácszerszám. Cím
özv. Ernszt Józsefné, Pankota. 4112

PIANINOT jó állapotban levőt bérbé ke-
res zongoragyakorlás céljára ismert
aradi ügyvéd. Címeket az Aradi Közlöny
kiadó,ájába kér. 4141

NAGY fehér és fekete angora cicák el-
adók. Kráilitz Lajosné, Pankota. 4140

JÓKARBAN lévő pianinót vagy zongor-
rát bérbé vennénk. Cím az Aradi Köz-
löny kiadó,ájában. 4176

PERZSA női bunda majdnem új, olcsón
eladó. Arad, v. Damjanich-u 8. 4177

ÉRETT porhanyos trágya olcsón eladó.
Str. Cogalniceanu 12. 4166

ELADÓ 1 drb. Dynamo 110 volt. 62 am-
pera, 1 drb. Dynamo 110 volt. 15 ampe-
ra, esetleg becsérélhető ócskával, amely
javítást igényel Cím az Aradi Közlöny
kiadó,ájában. 4173

KANÁRI MADARAK kellemes hangú,
változó turákkal eladó. Str. Desseanu 6.
sz (Révay-ucca.) 4154

LOVASTÜZÉR önkéntes uniformis köp-
pennyel tisztí szövetből eladó. Cím az
Aradi Közlöny kiadó,ájában. 4161

PERZSA, silskin, csikó, mor.motta. stb.
bundák, szőrmebéléses térti és női ka-
bátok, komplett művekből álló könyv.ár.
lexikonok, perzsaszönyvegek, zongorát,
szobaberendezések, 12 személyes ezüst
evőkészlet, vitrinek, antik szalon, diz-
tárgyak stb. kaptatók **SALGONE** bizom.
üzletében Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca)
Neuman-palota.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására kisebb tételeiben keresünk
megvételre. Cím az Aradi Közlöny k-
adóhivatalában. 100

KERESEK silskin csikó és perzsabundá-
kat, férfi és női kabátokat, figurális por-
cellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es
ezüst evőkészleteket, cvárl ebédli és
tutózzönyveket, perzsa - szönyveket,
szobaberendezéseket, varrógépeket, vit-
rineket, stb. **SALGONE** bizom fizl. Arad.
Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

Hirdessen
az
Aradi
Közlöny-
ben!

Az ősz már nem hoz **Hoszpodár**-hoz küldöm át-
gondot, régi ruháimat **Hoszpodár**-festeni, vegyi-
leg tisztítani, Str. V. Stroiescu (Teleky-u.) 13. és Str. Eminescu (Deák F.-u.) 3.

**Pénzt válassz be
briliáns ékszerekre,
aranyra, ezüstre**
Hartmann Kálmán ékszerész-
nél Arad, Minorita-palota. — Dus
választék. 3985

Kézimunkák:
szép filestoreok, szélesebbek, keske-
nyebbek, terítők, olcsón eladók. —
Piata Avram Iancu 1. sz., Iszint, ajtó
6., az udvarban. 3963

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebéd-
lők 8000 lejtől, modern uri szoba, vilá-
gos hálószonák 3560 lejtől, fehér kony-
habutor 1600, garnitúrák, ebédli. plus
divány, szalon, Singer varrógép, mat-
raok, rugany betétek, oszillárok, kasz-
szák, zongorák, festmények, szönyvek,
vitrinek 450 lejtől, antik butorok, pathé-
fonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb
diztárgyak. Ezüstöt, aranyat, briliánst,
szönyveket, diztárgyakat, zongorát, pia-
ninót a legmagasabb napi áron veszünk.
Zálogtárgyakra a legmagasabb össze-
geket csak az általunk képviselt tomas-
vári Zalogház folyósítja. — Meghosszab-
bitásokat a legolcsóbban vállalunk „**COM-
MISSIO**” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18.,
Dacia kávéház mellett.

KÉSPENZÉRT MEGVESSZÜK minden
eladó dolgait „**COMISSIO**”. Dacia-ká-
véház mellett

OKTATÁS.

NEMET ehenében románra tanítana in-
telligens urfiu „Csak csinos hölgy” jel-
legre az Aradi Közlöny kiadó,ájába. 4154

ANGLAIS, francais, allemand, par tître
Universités étrangères Adresse au jo-
urnal. 4184

ELLÁTÁS.

FIATALEMBER fürdőszobával teljes el-
látást keres jó családnál. Cím az Aradi
Közlöny kiadó,ájába kér. 4172

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér
sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadó,ájában.

FOGORVOS, Bécsben specializált, nő-
len, bukaresti esetleg nagyobb vidéki
városban társulásra keres a fogászat
minden ágában perfekt, anyagiakkal ren-
delkező fogtechnikust (fogtechnikusaót.)
Részletes ajánlatokat Librarie. Tükör
Targu Mures továbbit. 4174

INGATLAN.

HEGYALJÁN kisebb szállót vennék kol-
nával, felszereléssel. Bővebbet szives-
ségből Burza vaskereskedésben. 4165

Muszkán az ó hegyen

5/4 hold prima szőlő gyönyörű épülettel
(3 szoba, 1 konyha, speisz, cselédszoba,
istálló, présház és egy nagy pince első-
rendű felszereléssel 220.000 lejtért sürgő-
sen eladó. Villamoshoz 10 perc. Schmidt
Ferenc Sírja (Világos.) 4159

Haász-iroda

ALAPITVA 1919. ÉVBEN.

Arad, Strada Eminescu (Deák
Ferenc-ucca) 20-22. szám.

OLCSÓ INGATLANAJÁNLATAI:

V. Mikes Kelemen-ucca közelében
adómentes villa 4 szobás lakással, 330
négyzetméteres kerttel, nemes gyümölcs-
fákkal, 60.000 lej bankkölcsönrel terhel-
ve, 225.000 lejtért, mélyen leszállított ár-
ban

Belvárosban egyemeletes, teljesen jó-
karban levő ház 4 drb. lakással, fürdő-
szobákkal, 750.000 lejtért

Legforgalmasabb aszfaltozott főutvo-
nalon teljesen jókarban levő egyemele-
tes ház több 3. 2 és 1 szobás, fürdőszo-
bás lakással, gyárhelyiségekkel, 1 millió
50 000 lejtért.

Piac térhez egészen közel masszív, ma-
gasföldszintes ház 10 — részben fürdő-
szobás — lakással és üzlettel, 600 000 L.

Üzletvezetőség táján adómentes ház 3
szobás lakással, gazdasági udvarral, kert
tel, 150.000 lej átvehető kölcsönrel, 210
ezer lejtért.

Városháza közelében kétemeletes ház
2-3-4 szobás, parkettás, fürdőszobás,
lakásokkal, 1.550.000 lejtért.

Üzletvezetőség közelében emeletes új
ház 16 lakással, üzletekkel, 12 000 lej ha-
vi jövedelemmel, 850.000 lejtért

Három uccára nyíló sarokház biztos
egzisztenciát nyújtó vegyeskereskedés-
sel, kerttel, gazdasági udvarral, 70.000 L

Központban kétemeletes ház 10 bérlé-
ménnyel, 1.550.000 lejtért

Ezekon kívül bér-, magán-, üzlethá-
zak v. Erzsébet- és Apponyi-körutakon
teltek nagy választékban eladók

Pénzkölcsönöket ingatlanokra és ár-
hiteleket folyósítanak.

**BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL**

**Szálloda
Budapest
Dunapart,**

**árban és szolgálta-
tásban vezet!**

Szoba teljes ellátással
személyenként

napi 12.— pengőért

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

Rákóczi-ut 58.

308

150 kényelmes, modern szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefontal, központi fűtéssel, rádióval és csengőt
helyettesítő elektromos fényjelzésekkel. Patinásnirú kiváló konyha. Az étteremben hangulatos cigányzene.

A valódi erdélyi **FLEKKEN** különlegességeket, vargabélest, kürtöskalacsot Ender flekkensütőmester készíti

Szobák 4.— pengőtől. Teljes penzió 9 pengőtől.